

פניני הצדיקים

לעדכונים, ברכות מזל טוב והודעות - שלחו ל: 054-8410475 | HB0548410475@gmail.com

מיטב השידורים מגדולי הרבנים

ללא פרסומות.
ללא חדשות.
ללא פוליטיקה.

האזינו לשידור החי | 03-3782000 | באפליקציה | www.radio2000.co.il

במייל: 054-8410475, דוא"ל: HB0548410475@gmail.com

הגאון הרב שמואל סלנט זצ"ל: נולד ב-ב' שבט ה'תקע"ו (1816) בוולקוניק (הסמוכה לביאליסטוק). עוד בצעירותו התפרסם בשם **'העילוי מקידן'**. בהמשך עבר ללמוד בסלנט ובישיבת וולוז'ין. בגיל 13 נישא לראשונה, אולם השידוך לא עלה יפה ולאחר כשלוש שנים התגרש. רבינו חיכה עד שגרשנו תינשא ורק לאחר מכן חיפש שידוך. בשנת ה'תקצ"ט (1839) חלה בריאותיו. הרופאים המליצו לו לעבור לארץ חמה יותר כאיטליה. אבל רבינו עלה לארץ שהיתה אז שוממה. בדרכו התנהלה מלחמה והוא נשאר בקושטא. בשנת ה'תר"א (1841) הגיע לירושלים. הוא מונה לשמש כאב"ד של העדה האשכנזית בירושלים. כל חייו התגורר בדירה קטנה ללא חלונות בעיר העתיקה. גם כאשר נבנתה שכונת משכנות שאננים ועבורו נבנתה דירה מרווחת, סירב רבינו לעבור.

בין השנים ה'תר"ח-ה'תרי"א (1848-1851) שימש כשד"ר למען יהודי ירושלים בערי ליטא ופולין. יסד את כולל וילנה. בשנת ה'תר"כ (1860) שימש כשד"ר בגרמניה, הולנד ואנגליה ואסף כסף לשם בניה מחודשת של ביה"כ 'החורבה'. בשנת ה'תרכ"ו (1865) נפטר חותנו ורבינו התמנה במקומו למורה הוראה לעדת האשכנזים בירושלים. בשנת ה'תרל"ח (1878) נפטר ר' מאיר אוירבך ורבינו התמנה גם כאב"ד. התפרסם בפקחותו וחוכמתו. בעל בקיאות גדולה בתורה. יסד את 'וועד כל הכוללים'. ממייסדי בית הרפואה 'ביקור חולים' בירושלים. הקים את ישיבת 'עץ חיים'. נפטר ב-כ"ט באב ה'תרס"ט (1909). חי כ-93 שנים. ציונו בהר-הזיתים

אביו: הגאון ר' צבי הירש (רב העיר ולריסא). **נשותיו:** מרת פרומה (זיווג ראשון- בת ר' שמעון מערקיל שפירא), מרת טויבא (זיווג שני- בת ר' יוסף זונדל מסלנט), מרת ראשה דראייזא (זיווג שלישי). **ילדיו (מזיווג שני):** ר' בנימין (ממייסדי שכונת 'נחלת שבעה'), מרת חיה (נישאה לר' שלמה ברדקי). **מרבותיו:** הגאונים- אביו, ר' צבי הירש, ר' צמח שפירא, ר' צבי ברוידא.

פעם אחת בערב שבת בעת שרבינו ישב בביתו ועסק בתורה עם כמה מתלמידיו נכנסה ילדה קטנה לבית ובידה תרגולת שחוטת. ר' שמואל הפסיק את השיעור ושאל את הילדה לרצונה. **"אמי ביקשה, שהרב יראה את התרגולת ויפסוק אם היא כשרה"**, אמרה בקול מבויש. רבינו בדק את התרגולת, אחר פנה ואמר לילדה: **"לכי הביתה ואמרי לאימך שתשלח את התרגולת השנייה ששחטה"**. הלכה הילדה וכעבור שעה קלה חזרה ובידה תרגולת שאכן הייתה טעונה "שאלת חכם". ראו זאת תלמידיו ותמהו: **"רוח הקודש"**. השיב ר' שמואל: **"אין כאן רוח הקודש כלל. כשראיתי את התרגולת הראשונה, שאין בה כל שאלה, אמרתי בלבי- לא יתכן שישלחו תרגולת שאין בה שום שאלה, אין זאת אלא שבוודאי שתי תרגולות היו, ובטעות שלחו עם הילדה את התרגולת הראשונה, ואכן צדקתי בהשערתי"**.

פעם בימי רבינו פרצה מגפה בקרב נשות הקהילה, נשים צעירות רבות נפטרו בעת לדתן בזו אחר זו. מגפה זו הטילה פחד על אנשי היישוב בירושלים, כולם נזעקו לבית רבינו ובדמעות סיפרו מה קורה. הם הציעו לכנס בדחיפות את כל הקהל לצורך אמירת ספר תהילים לביטול הגזרה. הרב הקשיב לדבריהם, לבסוף דחה את דבריהם, **"זה לא יועיל. עיקר התשובה היא שינוי המעשה! תחילה עלינו לברר בשל מה באה עלינו הרעה הזו, ורק כאשר נבער את הרעה מקרבנו ונשפר מעשינו יש תועלת בתפילות לכפר ולמרק מה שקלקלנו בעבר. בלא זה הרינו כטובלים ושרץ בידנו"**.

הרב כינס את בית דינו והוחלט לערוך 'שאלת חלום', הרב, חברי בית-הדין, מקובלים וקדושים ואנשי מעשה כינסו שלושה ימי צום ותפילות שבסופם נערך כנס מיוחד 'לשאלת חלום'. בחסדי ה' יתברך נענו הרבים בתפילתם והתשובה לא איחרה לבא: **"הסתלקה שכינה מישראל בגלל השלייף"** (החגורה של הנשים). באותם ימים החל מאן דהו למכור לנשות הקהילה חגורה שהידקה את בגדיהן וגרמה להבליט את צורתן ולמשוך את העין להתבונן, מיד יצאה הוראה מבית-דינו של הרב להסיר את החגורות". ואכן, בנות ישראל הכשרות אשר לא ידעו עד כמה דבר זה מהווה מכשול להרהור וקטרוג הסירו מעליהן את השלייף, והמגיפה נעצרה באחת, ויהי הדבר לפלא גדול.

תושבי ירושלים היו רגילים שדבריו של רבינו הם בבחינת **"צדיק גוזר והקב"ה מקיים"**. לא אחת ראו שכל דברי רבם מתקיימים במלואם- כאילו 'רוח הקודש' מדברת מגרונם. מעשה בחתן בן יחיד להוריו. ימים אחדים לפני מועד החתונה חלה ונפל למשכב. יום לפני החופה הורע מאוד מצבו עד שרופאו הביע חשש לחייו. אמו מיהרה לבית רבינו וסיפרה בהתייפחות קורעת לב על מצבו הקשה של בנה יחידה. והוסיפה, שמחר הוא מועד חתונתו. **"לאיזה שעה נקבעה החופה?"**, שאל. כשאמרה את שעת החופה, אמר הרב: **"בנך ילך מחר בשעה המיועדת לחופה"**. רק זאת אבקש, שלפני החופה לא ילך אל הכותל המערבי, כמנהג החתנים". לאור הבטחתו של ר' שמואל נרגעה האשה לחלוטין וחזרה לביתה בלב שקט. הפתעתה של האם לא איחרה לבוא, בנה החולה פקח את עיניו, ומשעה לשעה הלך מצבו והשתפר. למחרת בשעה היעודה עמד החתן תחת החופה, לשמחתם העצומה של כולם- כשרבינו מסדר את הקידושין.

מעשה וסוחר ביצים בעיר העתיקה בא לפני רבינו והתלונן כי **מדי יום הוא רואה שחסר בחנותו כמות ניכרת של ביצים**. "האם אתה סוגר היטב את חנותך בלילה?" - שאל רבינו. "בוודאי", השיב האיש, "שלושה מנעולים אני תולה על פתח חנותי כל ערב כשאני סוגר את החנות, וכשאני מגיע בבוקר עדיין המנעולים סגורים כפי שהשארתיים, ובכל זאת חסר כל יום כמות גדולה של ביצים".

"שמע נא את אשר אני אייעץ לך, **הכן מבעוד יום כחמישים ביצים מבושלות היטב, עד שיהיו הביצים קשות, והנח את הביצים הללו מעל כל הביצים**". הסוחר לא הבין כיצד עצה זו תעזור לו לתפוס את הגנב, אולם בהכירו את ר' שמואל ואת חוכמתו עשה האיש כמצוות הרב. למחרת עם שחר פתח האיש את חנותו ולהפתעתו הרבה **מצא נחש גדול מונח מת ליד פתח הדלת. הנחש שאכל את הביצים הקשות שהיו מונחות מעל כל הביצים נחנק ומת**. קרא הסוחר לעוברים ושבים והראה להם את הנחש המת וסיפר על חוכמתו של רבי שמואל אשר הבין ש"הגנב" אינו אלא נחש.

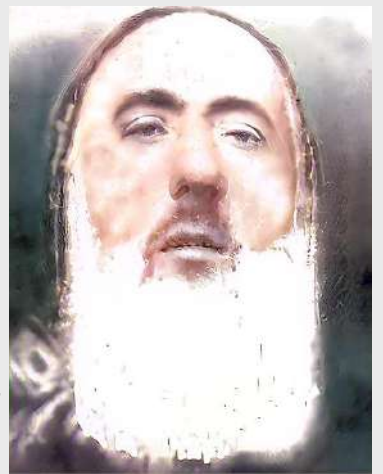
באחד הימים פרצה ל"ע מחלת עיניים קשה בעיר-העתיקה. רבים לקו בעיוורון חלקי בעקבות המחלה או שאיבדו לגמרי ל"ע את מאור עינם. היה זה בערב יום הכיפורים. הנער אהרון ויסנשטרן היה כבן 14 שנה חלה במחלת העיניים. אביו, לקח אותו מיד לרופא העיניים האנגלי ד"ר קנט, שהיה הרופא היחידי שהתגורר ליד תחנת הרכבת. לאחר בדיקה נתן הרופא משחה. בגמר הטיפול שאל האב את הרופא: **"האם מותר לבני לצום מחר ביום הכיפורים?"** - "כן וחלילה", ענה הרופא, **"הצום עלול לגרום לביןך חלילה עיוורון מוחלט. עליך לבוא עם ביןך אלי מחר לבדיקה נוספת"**.

האב חזר עם בנו בשברון לב לעיר העתיקה. הוא הצטער צער רב על סבל הבן ועל מניעת הצום ביום הכיפורים ועל שהוא יצטרך ללכת למחרת בעצם יום הכיפורים לביתו של הרופא שהיה במרחק ניכר מהעיר-העתיקה. בדר"כ צבאו על דלת ביתו של הרופא המוני חולים שהיו ברובם ערבים. ההמתנה ליד ביתו ארכה שעות רבות. בצר לו פנה האב לרבינו וסיפר לו מה קרה. הרב אמר: **"בנך יכול לצום מחר ללא כל חשש. אולם בהשכימך מחר עם שחר לתפילה עם הנץ החמה, אל תעיר את ביןך משנתו, רק כשיתעורר מעצמו, יכול הוא ללכת לביה"כ, ומבטיח אני לך שהוא יבריא לחלוטין"**.

דברי רבינו הרגיעו לחלוטין את האב המודאג. הוא עשה כפי שרבינו הורה לו. מה גדלה שמחתו כשראה למחרת את בנו בא לביה"כ בעיניים פקוחות ועיניו בריאות לחלוטין. למחרת יום הכיפורים הלך האב עם בנו אל הרופא כדי שיבדוק את עיניו. **כשבדק הרופא את עיניו של הנער לא היה יכול לעצור בעד פליאתו ושאל את אביו של הנער: "מיהו הרופא שטיפל בעיניו של בנך?"** - "איש לא טיפל בו", השיב האב. הרופא פנה אל הנער ושאלו: **"האם צמת אתמול ביום הכיפורים?"** - "כן", השיב הנער הנבוך, **"אבי ציווה עליי לצום, וברוך-השם הצום לא הזיק לי, ואני מרגיש שעיני בריאות"**.

פליאתו של הרופא גברה עתה שבעתיים והוא הפציר באב שיגלה לו מיהו הרופא שטיפל בעיניו של הנער. האב סיפר לרופא את השתלשלות הדברים ואת דבריו של ר' שמואל. "אם כן", הפטיר הרופא, **"אם ידו של ר' שמואל בדבר, הרי הכל יתכן"**.

המקובל הרב יוסף אוהיון זצ"ל - שם המשפחה היא ר"ת של אור חיים ונסתר. נודע מגיל רך כ'ניק וחכים', כבר בגיל שבע שנים העמידוהו טובי הקהל על בימת ביה"כ, ובמשך שעה ארוכה דרש על פ"ש דברי תורה וחכמה. בצעירותו גלה לעיר אילג. עוני כבד היה מנת חלקו, לעיתים מזומנות רעב ללחם, נאלץ הוא לפשפש ברשות הרבים אחר חתיכות לחם מעופש כדי לקיים את גופו, **למרות שבבית הוריו שהתגוררו בעיר רחוקה היה יכול לחיות חיי רווחה ושפע**, אך בגין המרחק הרב וקשיי התחבורה לא יכול היה ליהנות מעזרתם למרות מצבו הקשה, היה עוסק ימים ולילות בלימוד התורה הקדושה. כשחזר למקום מגורי הוריו, לא חפץ להינות מתורתו ולכן החליט לשלוח את ידו במסחר, כדי שיוכל להביא טרף לעולליו. משמייים שלחו ברכה והצלחה במעשי ידיו, זכה לשני שולחנות תורה וגדולה במקום אחד.

זהיר היה, שמלאכתו תהא ארעי ותורתו קבע. **עמל ויגע ימים ולילות בהתמדה עצומה. גאון בנגלה ובנסתר. זכה ללמוד עם אליהו הנביא זכור לטוב.** תלמידים רבים התרכזו סביבו, ושתו בצמא את דבריו. בני לבני, התדפקו על דלתות חדרו יהודים רבים שזקוקים היו לישועות לנחמות, ואף נזקקים רבים, שנהנו ממתת ידו הרחבה. כיהן כרב ודיין ומורה צדק בעירו, המונים נהרו מכל הסביבה עם שאלות בהלכה. התפרסם בכתיבת קמיעותיו וכן כמוהל מומחה. נסע למרחקים עצומים למקומות נידחים ביותר כדי למול. כאשר הבחין כי להורי הרך אין די כסף - **הוציא מכיסו את הוצאות סעודת המצווה.** בערוב ימיו ירד מנכסיו בעקבות אירוע, שבו נשדדה סחורתו, בעת שהייתה בדרכה ליריד. **מאומה מעבודתו לא נפגעה.** בעת זקנותו נאלץ לכתת את רגליו לקהילות הגדולות לקבץ ממון להוצאת ספרו הגדול 'אבקת רוכל'. המושל המוסלמי אף הוא העריץ את אישיותו של רבינו, והיה נוהג להיוועץ בו רבות. **את השפעתו על המושל ניצל לטובת אחיו הנדכאים.**

נודע בעניינים שבין אדם לחבירו, הליכותיו עם הבריות עטופות היו בענוות חן. **מעולם לא פנה לאדם בשמו גרידא, תדיר הוסיף לשמו של בן שיחו ביטוי של חיבה.** בעל ענווה מופלאה. בעת שחש, כי בביה"כ בו התפלל כיבדו אותו יתר על המידה, נמלט משם כבורח מפני הדליקה והיה מחפש מקום תפילה חדש. כשפנו אליו בתואר כבוד 'רבינו יוסף' מחה נמרצות ואמר **אל תאמרו כך אלא תקראו לי בשם 'יוסף' ותו לא.** נפטר ב- כ"ט אב ה'תשט"ז ונטמן בעיר תיזנית (מרקו), על פי פסק גדולי ישראל ארונו הובא ב- כ"ב מנחם אב ה'תשס"ב לארץ הקודש ונטמן בבית החיים בצפת. לתדהמת הכל, על אף שחלפו שנים רבות מיום הקבורה ניכר בעליל, כי כל העצמות היו שלימות בתכלית, לא חסרה שום עצם ולא נראתה שום התפוררות בעצמות כלל.

אביו: ר' מרדכי. **אמו:** מרת אסתר. **אשתו:** מרת שרה. **ילדיו:** ר' יעקב, ר' ציון, מרת מרים. **מרביתיו:** ר' שלום אמזאלג, ר' אברהם אמזאלג (בן ר' שלום). **מספריו:** יאבקת רוכל.

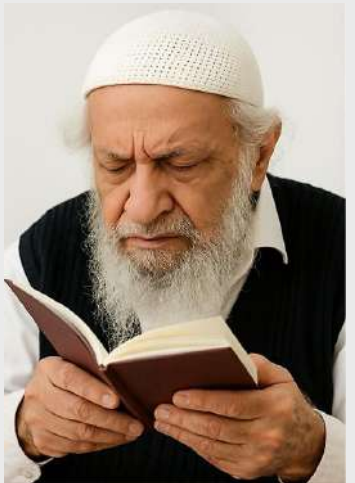
עצם עיונו, וכח ריכוזו היה כה חזק, עדי כי לא חש מאומה במתרחש סביבו, מנותק היה לגמרי מן העולם החיצון. נהג להזהיר את בני ביתו, "דעו לכם, כשאני שקוע בתלמודי אסור לכם להניחני לבדי בבית". אירע פעם ששכחו את אזהרת האב, בני הבית יצאו כולם לעיסוקיהם, והשאירו את רבי יוסף לבדו יושב ועוסק בתורה. כשחזרו מצאו שחפצי ערך נגנבו מתוך הבית... ורבי יוסף ממשיך בלימודו ולא ידע מאומה מכל הסובב אותו.

יפר ר' שלום לוי ה"ו מבני עירו של רבנו החי עמנו היום כי פעם עבר אירוע ל"ע שבעקבותיו החלו לתקוף אותו בקביעות כאבי ראש נוראיים. הוא דרש ברופאים בערים הגדולות אך ללא הועיל. למחרת היום, בעת שחלף רבי יוסף על פני ביתו בשובו מתפילתו ניגש ר' שלום ושטח בפניו את ייסוריו ומכאובי המרים. "מדוע לא סיפרת לי קודם?" תמה ר' יוסף, הוא ביקש שן שום, נבנס לביתו ושם עשה מה שעשה. בשובו הגיש לר' שלום את השום והנה הוא מחולק לשישה חלקים. "היום תאכל שני חלקים" הורהו, "מחר בבוקר עוד שנים ובערב את השנים הנותרים". ר' שלום הבחין שעל השום כתובות מילים ואותיות. חזקה עליו פקודת הצדיק **ולאחר שמילא בדייקנות אחר הוראותיו הופתע לגלות כי כל כאביו חלפו גזו באחת, נעלמו לבלי שוב! הוא מעיד כי שנים ארוכות לאחר מכן לא חש ולו גם בכאבי ראש קלים ביותר.**

על העובדה שהרב בעל רוח-הקודש יעיד הסיפור המופלא הבא: הצדיק ידע כי אשתו תיפטר לפניו. יתרה מכך, הרב כתב בפתק את תאריך הפטירה הרבה לפני שקרה. וכאשר חזה- כן היה ורעייתו הרבנית שרה התבקשה לבית-עולמה באותו התאריך שהרב ציין בפתק.

יפר בנו ר' ציון שיחי: "פעם נגנבו מביתי בגדים יקרי ערך שקיבלתי לסחורה מידי - דיפלומט צרפתי. אבא נטל כוס עם מים ושמן, והורה לילד קטן להביט לתוך הכוס. ויפן אל הילד ושאל אותו: 'אמור נא לי מה ראית בכוס?'. השיב הילד 'ראיתי בכוס בית מגורים', והוסיף לתאר תיאור מדויק של סביבת הבית והמתרחש בתוכו. מיד פנה אבי אלי ואמר לי: 'בית זה הוא ביתו של הגנב'. הוסיף אבא ואמר: 'תזכור היטב בית זה נמצא ברחוב פלוני. בחדר פלוני שבו יושבים אנשים עומד ארגז, ועליו מונחת קערה עם לחם, בתוככי ארגז זה נמצאים הבגדים הגנובים'. למותר לציין כי לאחר בירור יסודי עלה שאכן מדבריו לא נפל דבר ארצה.

הרב המקובל הצדיק חכם אברהם חי זצ"ל הידוע כהמקובל מפרדס כץ - נולד בבגדד שבעירק בשנת ה'תר"פ (1920). בצעירותו למד בבתי מדרש של בגדד כאשר תורת ה'בן איש חי' נר לרגליו, לפרנסתו היה רוקח. בשנת ה'תש"י (1949) עלה לארץ והתפרנס מגילון תנורים. הנהיג את בית מדרשו במשך שנים בשכונת פרדס כץ, ומאוחר יותר בביתו ברחוב השניים בשכונה, תוך כדי שהוא מסתיר עצמו. הצדיק הקדוש, ר' יהודה זאב ליבוביץ זצ"ל, אשר היה ידוע לכל כאחד מל"ו צדיקים, היה בקשר הדוק עמו והעיד עליו כי **רבינו הינו אחד מל"ו צדיקים הנסתרים שבדור**. רבים פנו אליו ונושעו. סיפורי מופת התגלגלו בבית מדרשו. עקרות רבות נושעו בזכות ברכותיו.

בעל רוח-הקודש. למד עם אליהו הנביא. נודע, כמי שברכותיו מתקיימות. עסק בקירוב רחוקים. ענוותן מופלא. הסתיר את עצמו. כשחשש מיצר הכבוד היה שולף תוך כדי דרשתו עלונים שמחלקים לשבת ומקריא מהם דברי תורה. פעם שח למקורביו: "בטבעי הנני כעסן גדול ושברתי את המידה הזו פעם אחר פעם, עד שהשתנה אצלי הטבע". **גאון בנגלה ובנסתר**. גדולי ישראל רבים מכל החוגים היו מגיעים אליו להיעזר בו. התייעצו עימו מכל גוני הקשת. ערך תיקון בימי השובבי"ם בכל שנה והיה צם צומות לזכות עם ישראל. העיד תלמידו ר' שלמה: "גם במידת הצדקה והחסד הצטיין רבינו". הצדיק שלח את נהגו ר' שלמה ברמי עם סכומי כסף גדולים לחלק לנזקקים.

כשנכנס לסוכת הגאון הצדיק הרב יהודה זאב ליבוביץ זצ"ל הרים את ידיו אל על והכריז: "מעיד אני, שחכם אברהם והאדמו"ר מערלוי שלמים בגופם שלמים בקדושתם ולא פגמו מימיהם". נפטר ב-כ"ט אב ה'תשע"ו (2016). חי כ-96 שנים. ציונו בבית-העלמין פונביץ' בבני-ברק. נטמן לצידו של המקובל ר' יהודה זאב ליבוביץ זצ"ל.

אביו: ר' שאול. **אימו:** מרת מסעודה. **אשתו:** מרת פרחיה (נישא בשנת ה'תשט"ז - 1955). **חברותא:** הרה"ג ר' יעקב אסלן. **מתלמידיו:** המשפיע הרה"ח ר' מאיר שלמה (נשיא מוסדות 'בית ברסלב'), ר' עובדיה מורד, ר' שלמה ברמי. **מספריו:** **ימדור דור** - ליקוטים מתורת ר' נחמן וליקוטי הלכות למוהרנ"ת.

העידה אשתו, הרבנית פרחיה ע"ה, כי כמה פעמים שמעה אותו לומד בלילה, כשקול נוסף של אדם לומד עימו. הרבנית קמה ממיתתה לראות מי לומד עימו, אך לא ראתה אף אחד. כך אירע כמה פעמים, עד ששאלה אותו לפשר הדבר, והוא השיב לה: **"אליהו הנביא מגיע בלילה ולומד עימי"**.

יפר תלמידו: "פעם שאלתי, מדוע בחר לגור בפרדס כץ ולא בתוך בני ברק עצמה המלאה תלמידי חכמים ובתי מדרש. הצדיק ענה לי: 'שאלה זו שאל את הרבנית'. לאחר ששאלתי את הרבנית לפשר הדבר, השיבה: "אכן רצינו לעבור לבני ברק, ובפרט אני הפצרתי בו. אך בצהרי היום נקש על דלתות ביתי אליהו הנביא ואמר לי, שאסור לנו לעזוב את פרדס כץ, כי בעלי מגן עליה, וכשנשאלה: 'מי אמר שזה אליהו הנביא?' ענתה: **'הוא הרי מגיע ללמוד איתו בלילה'**".

רבי שמעון דיין, מי שזכה לארח את הרב בביתו במשך השנים האחרונות מעיד: "לפני מספר שנים, היה מגיע הצדיק הקדוש ר' יהודה זאב ליבוביץ בכל ראש חודש ובא ללמוד עם חכם אברהם חי. פעם אחת, בעת שעמדתי לידם, שאל ר' יהודה את חכם אברהם: "אמור נא לי, כמה פעמים זכית לראות את אליהו הנביא זכור לטוב?". אולם רבינו התחמק מתשובה בהטעימו, שאין ראוי לגלות דברים מעין אלו. אולם ר' יהודה זאב לא הרפה.

לאחר הפצרות חוזרות ונשנות החווה רבינו באצבעותיו, כאשר הרים שש אצבעות. "אם צודק אתה בדברך, אמור לי איזו כיפה יש לאליהו הנביא?", בחן אותו ר' יהודה. **"יש לו כיפה אדומה"**, השיב חכם אברהם. "אם כך, אכן היה לך גילוי אליהו", ענה הצדיק ר' יהודה ליבוביץ. כשיצא ר' יהודה זאב מהבית, פנה אליו ואמר: **"אל תאמין לחכם אברהם, דע לך, כי אליהו הנביא התגלה אליו מאות ואלפי פעמים, ומה שאמר, כי התגלה אליו שש פעמים, אמר זאת רק מענוה"**.

הרה"צ שמואל דרזי זצ"ל כשהיה משתתף כמוהל בברית בה רבינו שימש כסנדק, היה שואל בכל פעם את רבינו: "האם אליהו הנביא כבר כאן?". **ורק לאחר שרבינו אישר זאת, היו מתחילים את הברית.**

זקן המקובלים, הגה"צ ר' יצחק כדורי זצוק"ל, כאשר היה פוגש בחכם ר' אברהם חי, היה קם מלוא קומתו בכל פעם לכבודו. כשנשאל לפשר מעשיו: "מדוע רבינו קם לכבוד מישהו צעיר ממנו?", השיב הגאון: **"הרי אל חכם אברהם חי מתלווה התנא האלוקי רבי שמעון בר-יוחאי. ואם כן, כיצד לא אקום לכבודו?"**.

יפר ראש כולל 'אוצר החיים' הרה"ג ר' יהושע זאן, כי הוא ואשתו שנים רבות לא נפקדו בילדים וציפו לישועה מבורא העולם. באחת השנים בעיצומו של ראש-השנה עלה רבינו על הבמה ואמר: **"השנה ראש הכולל שלנו יזכה לתאומים בט"ו באב"**. ב-ט"ו באב התקשר רבינו לראש הכולל לבשר לו שבו ביום יפקדו בתאומים. ואכן כפי שאמר רבינו כך היה.

האדמו"ר רבי יוסף מאיר טברסקי זצ"ל ממכנובקה - נולד ב-כ"ט אב ה'תרי"ז (1856). בצעירותו ניכר, כי לגדולות נועד והיה לומד תורה בשקידה. גאון בנגלה ובנסתר. בעל רוח-הקודש. נהג לערוך סיגופים כדי להתעלות בעבודת ה' והתפרסם כאיש קדוש. הרבה בתפילה ומיעט באכילה, עד כדי תשישות הכוחות. הרופאים הזהירוהו על כך, אולם הוא לא רצה ליהנות מהעולם הגשמי. היה מאחר לשבת עד שעה מאוחרת אחרי חצות הלילה ומשכים לקום. **מעולם לא ישן על גבי כרים וכסתות. טבל כל יום במקווה של מים חיים בין בימות החמה בין בימות החורף, כשמי המקווה קפואים.** ביתו היה מסודר בתכלית הפשטות ללא כל ברק ותפארת. את הכסף הרב, שהכניס לו ההמונים, שפקדו את ביתו נתן ברובו לנצרכים. **הרבה צדקה עשה בגלוי ויותר מזה בנסתר, כפי שנודע רק אחרי הסתלקותו.**

התגורר בעיירה שדה לבן (אוקראינה). לאחר פטירת אביו בשנת ה'תרמ"ו (1886) התמנה לאדמו"ר בעיירה מכנובקה שבאוקראינה. בימי משפט בייליס צם ימים רבים (מדובר ביהודי בשם מנחם מנדל בייליס, שהואשם על סמך עדות שקר, כי רצח נער כדי להכין מדמו מצות לפסח- בסיכומו של דבר יצא זכאי). בשעת מלחמת העולם הקודמת החזיק וכלכל בחצרו כמאתיים יהודים, שלא רצו להקריב עצמם בשביל מלכות הרשעה. הרבי לא בדק, **כל הנמלט אליו קיבל תחת חסותו, המציא לו מקום לינה וציווה לכלכלו מן התמחוי שבמטבח החצר.** הגבאים ובני משפחתו דרשו ממנו למשוך את ידו בכך, שמא יוודע הדבר לרשות ויעמידו אותו לפני בית דין צבאי ויש בזה משום פיקוח נפש ממש, אך הוא לא שמע לעצותיהם ודרישותיהם. לבסוף נודע הדבר, והמשטרה ערכה חיפוש בחצר. הרבי יצא על סף הדלת לקבל את פני השוטרים. ומשראו אלה את הצדיק עומד לפניו, הסתלקו כלעומת שבאו, מבלי שהעיצו לקחתו. **כל נדכה וכל שבור לב היה מתעודד על ידו והיה מוצא ניחומים בדבריו.** נפטר ביום לדתו, כ"ט אב ה'תרע"ז. (1917). חי כ-61 שנים. ציונו באוקראינה.

סבו (מצד אביו): האדמו"ר רבי יצחק טברסקי מסקווירא. **אביו:** ר' אברהם יהושע העשל (האדמו"ר מסקווירא). **בנו:** אדמו"ר רבי אברהם יהושע. **אשתו:** מרת בתיה רבקה (בת ר' מנחם נחום מלויטש).

העיר צ'רניגוב רעשה וגעשה. עם בוקר פשטה השמועה, כי הגביר ר' יקותיאל הושם במאסר, באשמת מעילה בכספי המדינה והעלמת מס. התדהמה הייתה מנת-חלקם של כל תושבי העיר. בקרב אחיו זכה להערכה גדולה ביותר. סוחר גדול ועתיר נכסים היה. את עסקיו המסופקים ניהל עם כל שועי הארץ. **אולם מעמדו הרם, לא העבירוהו על דעתו. איש ירא-שמיים וחסיד היה, ת"ח ומהדר במצוות. מעולם לא התנשא בארשת של חשיבות. בביה"כ החסידי היה כאחד האדם, חסיד מן המניין. על-כן הוקירו אותו כל תושבי העיר.**

זאת הייתה הסיבה לצערם של תושבי צ'רניגוב למשמע הבשורה על מאסרו. מה גם שבתוך ליבם לא האמינו להאשמות, שהוטחו בו, והיו משכנעים, כי עלילות שווא הן. אבל הימים נקפו, וכל המאמצים שהושקעו בניסיון לשחרר את הגביר - לא נשאו פרי. גם הערעור, שהגיש על פסק בית-המשפט והדיון המחודש בעניינו, לא שינו דבר. הגזר ניתן - **הגביר יוגלה לעשר שנות עבודה בסיביר הקפואה והרחוקה.**

יום לפני מועד שילוחו לסיביר, הגיע לתא מעצרו רבה של צ'רניגוב. הכל ראו בכך אות להערכה, שרחש הרב לר' יקותיאל. אבל למעשה ר' יקותיאל ביקש שהרב יגיע אליו, והלה מיד לבקשתו. כניסת רב העיר לתא-המעצר עוררה את התרגשותו של ר' יקותיאל והוא פרץ כבכי. רק כשנרגע, החל לדבר: "הנני מבקש את סליחת הרב, על שהטרחתי לבוא לכאן. לא עשיתי זאת למען צורך אישי כלשהו, **אלא כדי שידעו עד כמה יש לציית לדבריהם של צדיקים בלא כחל ובלא שרק.**" מיועדנו בלע את רוקו, נשם עמוקות והחל לספר: "כידוע, נוהג הייתי לנדוד רבות בין ערים וארצות לצורכי עסקי. את דרכי הייתי עושה בדרך-כלל ברכבת, במחלקה הראשונה, שנעדה לעשירים ולמכובדים. יום אחד, לפני כשלוש שנים, בעודי יושב בתאי שברכבת, נכנס אליי אחד הכרטיסנים, שהכירני וגילה לי, כי בקרון הסמוך נוסע הרבי ממכנובקה (רבינו האדמו"ר ר' יוסף מאיר טברסקי) ושם רצוני בכך, יוכל לפתוח את דלת קרוננו, כדי שאוכל לראותו".

"לא הייתי מחסידיו, משפחתי נמנית על חסידי רוז'ין, אך הרעיון להציץ בפניו הקדושים קסם לי. הלכתי אחרי הכרטיסן. ברגע שנפתחה דלת הקרון והבחנתי בפניו של הרבי, שישב על מושבו ועסק בענייניו - רעדה אחזתני. מראהו הפיק קדושה, שהרעידה את לבי. כבר אמרתי לשוב על עקבותיי, אך באותו רגע הרים הצדיק את עיניו, וסימן לי להיכנס פנימה. הייתי נרגש מאוד. הרבי החל לשאול שאלות הקשורות בי אישית. הוא התעניין במצב עסקי, בני-משפחתי ובאורח חיי. אט-אט נרגעתי מיראתי ונשבותי בהתעניינותו הכנה בי. חלפה שעה ארוכה, הרבי שואל, ואני משיב. במיוחד גילה הרבי עניין רב באנשי השלטון, שאיתם אני בא במגע לצורך עסקי. הוא ביקש לדעת את שמוותיהם ופרטים שונים הקשורים בהם. על פניו של הרבי ניכר כי הוא עומד לסיים את השיחה. הוא הזדקק מעט על מושבו, ואחר שב והביט בי. בקול שקט ואמר: "**כמי שנכנס בחדריהם של כמה וכמה שרים, ודאי ידוע לך, כי הממשלה בונה עתה מסילות ברזל בסיביר. תוכל מן הסתם להשיג המלצות טובות אצל השר פוטיסוקשניקוב, וכך תוכל לקבל עבודת קבלנות טובה.**"

"הבנתי, שהשיחה באה לקיצה. הרכנתי את ראשי בהכנעה ויצאתי מהקרון, תוך שהוא מביט בי בצאתי ומהנהן בראשו כמחזק את דבריו האחרונים. חזרתי לתאי ושחררתי את החוויה, שעברה עלי. אבל כשהגעתי לדבריו האחרונים, הם נראו לי תמוהים ביותר. **מדוע לחפש עסקים מפוקפקים בסיביר הרחוקה, בשעה שעסקי כאן פורחים ומשגשגים?** שטף הדברים השכיח ממני את הפגישה ואת דברי הרבי. והנה עכשיו אני מבין. הרבי ראה ברוח-קודשו, כי יהיה עליי להגיע איכשהו לסיביר. אילו שמעתי בקולו, אמנם הייתי כיום בסיביר, אבל כאיש עסקים נכבד. משלא שעיתי לעצתו, באה עליי הצרה הזאת, ואני נוסע לשם כאסיר, כבול באזיקים".

האדמו"ר הרב אליעזר זוסיא פורטוגל (פרטיגול) זצ"ל- נולד בסקולן (מולדובה) בשנת ה'תרנ"ח (1897). שם המשפחה בשל מוצאה של המשפחה מגולי פורטוגל אשר השתקעו ברוסיה. נחשב כעילוי בבגרותו בשל התמדתו. בשנת ה'תרע"ה (1914) נפטר אביו ובגיל שבע-עשרה הוכתר במקומו במשרת הרבנות העיר סקולן. באותה תקופה כבר היה בקי בש"ס ובשולחן ערוך. הקים את הת"ת הראשון לילדים ודאג למכירת אוכל כשר עבור יהודי העיר. לחם נגד תנועת ההשכלה. חסידים רבים נהרו אליו והכתירו אותו כאדמו"ר הראשון לחסידות סוקולן.

לאחר כעשרים שנים במשרת הרבנות יעץ לו רבו האדמו"ר מסדיגורא לעבור לעיר צ'רנוביץ באוקראינה, שם הוכתר כרב העיר וכנשיא אגודת-ישראל. בעת מלחמת העולם השנייה החל מצב בריאותי להידרדר באופן משמעותי וכמה פעמים אף ניצל ממוות ממחלות רבות. לאחר סיום המלחמה החל לפעול למען הצלת יהודים - ובעיקר הענקת עזרה לילדים יתומים.

ביתו הפך לבית יתומים, שבו התגוררו מאות ילדים יתומים שבחלק ממסמכי הרישום אף נרשם כי הם ילדיו הביולוגיים. לאחר החרפת המצב בקרב יהודי צ'רנוביץ הבריח את הילדים היתומים לעיר בוקרשט ברומניה. הקומוניסטים ברוסיה והמשטר עצמו רדפו אחריו והוא נאסר ועונה. לאחר שחרורו מהכלא הקומוניסטי המשיך לפעול למען הצלת הילדים היתומים ונכלא בשנית הפעם עם בנו (ישבו בנפרד בכלא) ובמשך חמישה חודשים עונו וסבלו בצינוק. בעל רוח-הקודש.

ייסד בא"י את הרשת העולמית 'חסד לאברהם' המסייעת לניצולי השואה. עסק בשחרור יהודים ממאסר בכלא השלטון הקומוניסטי. בשנת ה'תש"כ (1959) הצליח לצאת מרומניה והיגר לקראון היטס בשכונת ברקלין בעיר ניו יורקשם ייסד בית כנסת והמשיך לפעול להצלת יהודים ניצולי שואה. בשנת ה'תשל"ו (1976) לקה בלבו. נפטר ב-כ"ט אב ה'תשמ"ב (1982). ציונו במונסי (ניו-יורק). חי כ-84 שנים. ממשיך דרכו בנו ר' ישראל אברהם שהוכתר כאדמו"ר השני.

סבא: ר' חיים-אב"ד סלפקוביץ (מצד אמו). **אביו:** ר' ישראל אברהם (רב קהילת העיר סקולן בסרביה). **אמו:** בת הרב חיים, אב"ד סלפקוביץ. **אשתו:** הרבנית שיינא רחל. **בנו:** אדמו"ר רבי ישראל אברהם. **מרבתינו:** האדמו"ר מסדיגורא (הרב מרדכי שלום יוסף). **מספרינו:** **יקונטס השבת** **ינועם אליעזר יקדושת אליעזר שם ושארית ישראל-** הוצא ע"י בנו מכתבי תורתו ובוא מובא על תקופת מאסרו

כשצלצל הטלפון בביתו הזדרז ר' שלמה להרים את השפופרת. הוא ציפה לשיחה חשובה, הקשורה לעסקיו. למרבה הפתעתו שמע מעברו השני של קו הטלפון את קולו של רבינו. הוא קפץ ממקומו ועמד ביראה לשמוע את דבריו. ר' שלמה התגורר במקסיקו והיה איש עסקים מצליח. עושרו לא שיבש את אורחות חייו. את ילדיו חנך על ברכי התורה והחסידות. במיוחד בלטה אצלו מידת הצניעות וההסתפקות במועט.

הוא היה חסיד סקולן. מפעם לפעם נסע אל רבינו, שהתגורר בניו-יורק. שיחת הטלפון באותו בוקר הייתה מפתיעה למדי. תחילה שאל הרבי לשלומי, אחר-כך התעניין בשלום בני משפחתו. בהמשך שאל: "ומה על בנך, מוישלה? אתה דואג, שילמד כראוי?". מוישלה היה ילד חכם, אבל שובב ומלא מרץ. האדמו"ר הכיר אותו לאחר שבביקורו האחרון של ר' שלמה אצלו הביא עימו את הילד. "ודאי, עומד הוא לסיים בעוד כשבועיים את מסכת סוכה, וב"ה הוא לומד טוב". "האם הענקת לו פרס על לימודיו?", הוסיף רבינו לשאול. ר' שלמה הודה שלא עשה זאת.

"אם כן, אני מציע שתבטיח לילד, כי אם יסיים את מסכת סוכה ויבחן עליה כראוי, תקנה לו דבר-מה בהערכה על הצטיינותו, כפי שיבקש. **הדבר חשוב לטובת הילד, וזה יהיה גם לטובתך!**", הוסיף הרבי. בסיום השיחה **שוב הזהיר האדמו"ר, כי יניח לילד לבחור את המתנה בעצמו.** השיחה הסתיימה. מאוחר יותר, כשהבטיח לבנו מוישלה מתנה לכשיסיים את מסכת סוכה, קפץ הילד משמחה ושקד יומם ולילה, עד שהיה בקי במסכת ונבחן עליה בהצטיינות. הגיע תורו של האב לקיים את הבטחתו. למגינת ליבו בחר הילד מתנה שלא על-פי טעמו. **מוישלה ביקש שרשרת ברזל ארוכה, עם מנעול גדול, כדי שיוכל לפתוח ולסגור אותה...** האב זכר את אזהרת הרבי ונאלץ לקנות זאת לילד.

חלפו יומיים. זה היה בשעת אחר-הצהריים, קרוב לזמן תפילת מנחה. מוישלה שיחק בחצר הקדמית של הבית. האב שב לפני שעה קלה, ופנה לנוח קודם הליכתו לתפילות מנחה. לרגע הזה המתינו שני ברנשים שישבו ליד הבית במכונית בעלת חלונות כהים. בימים הקודמים ערכו תצפיות על הבית, וכבר הכירו היטב את סדר יומו של ר' שלמה. בהגיע השעה, שבה נהג לצאת לתפילת מנחה, יצאו מהמכונית וארבו לו סמוך לפתח הבית. בזמן הקבוע יצא מן הבית ונעל את הדלת במפתח. באותה שנייה זינקו עליו הברנשים, סתמו את פיו, הנחיתו עליו מהלומות והממו אותו, וגררו אותו בכוח לעבר מכוניתם. **היה זה ניסיון חטיפה למטרות כופר, תופעה שהייתה נפוצה למדי במקסיקו באותם ימים.** המשטרה הייתה חסרת אונים. לעיתים היה האירוע מסתיים בתשלום הכופר, אך היו מקרים שהחטופים לא שבו לבתיהם!

כאשר החוטפים האוחזים בטרפם הגיעו אל המכונית נדהמו לגלות, כי היא **כבולה...** שרשרת ברזל עבה אל עמוד החשמל שליידה. השניים היו המומים, והרפו לרגע מאחיזתם בטרפם. ר' שלמה ניצל את ההזדמנות והחל להימלט, זועק לעזרה. במקום החל להתאסף קהל רב והמשטרה הוזעקה. הברנשים הבינו, כי ההמון סוגר עליהם וניסו להימלט ויהי מה. הנהג התניע את המכונית ולחץ על דוושת התאוצה בכל הכוח, עד ששרשרת הברזל נקרעה והתנתקה מהעמוד. הם פתחו בנסיעה מטורפת, בעוד ששרשרת מחוברת למכונית. בקשר המשטרה נמסר הדיווח על המכונית הנמלטת, הגוררת אחריה שרשרת ברזל. **כעבור זמן קצר נלכדו החוטפים והובלו אל מאחורי סורג וברית.**

את השעות הבאות בילה מיודענו במתן עדות במשטרה, וכששב מאוחר לביתו שאל את מוישלה, מתי הצליח לקשור את המכונית אל העמוד. בנו הסמיך והודה, כי רצה ללמד לקח את החונה בסמוך לפתח הבית בחניה שלהם, ולכן כבל אותה אל העמוד. האב הנרגש חיבק את מוישלה בחום. "מעשה השובבות שלך הציל אותי", אמר לו שוב ושוב. מיד לאחר מכן החליט לנסוע אל רבו, לספר לו, את אשר אירע ולהודות לו על עצתו. האדמו"ר שמח לשמוע על נס ההצלה והוסיף בבדיחות, כי מאחר שהחוטפים שברו את השרשרת והמנעול, מוטל עליו, על האב, לקנות למוישלה מתנה חדשה...

הגאון הרב אברהם דב אורבך מטבריה זצ"ל - נולד ב-כ"ו טבת ה'תרצ"ה (1935) בשכונת שערי חסד בירושלים. בצעירותו למד בישיבת 'עץ חיים'. משנת ה'תשי"ב (1952) למד בישיבת סלבודקה בבני ברק. ב-א' באלול ה'תשט"ז (1956) התחתן ועבר להתגורר בירושלים. שם למד בכולל של הרב רפאל רייכמן. בשנת ה'תשי"ח (1958) נפטר חותנו ולמרות שהיה רק בן עשרים ושלוש החל לכהן במקומו כרבה ואב"ד של טבריה. בשנת ה'תשכ"ה (1965) סיים בהצטיינות את מבחני הדיינות של הרבנות הראשית.

רבינו כונה לעיתים 'רבה של טבריה' והייתה לו השפעה רבה על חיי הדת בעיר. רבנים מאזור הצפון נהגו לפנות אליו בשאלות הלכתיות סבוכות. בשנת ה'תשנ"ד (1993) שהיתה שנת שמיטה שימש כאב בית הדין של אוצר הארץ של חברת תנובה יחד עם הרב יעקב אריאל והרב בנימין אדלר. עמד על המשמר והרים את קרן התורה והיראה שבת, כשרות, מקוואות. אמר את האמת בלא חנופה. שימש כשישים שנה כרבה של טבריה. כעשר שנים לפני פטירתו קיבל שיתוק בחצי גופו אבל למרות זאת המשיך להנהיג את עדתו ואף נאם נאומים וכתב מכתבים לחיזוק בני עירו. תרם את כל כספי הפנסיה שלו. מעולם לא פדה את הצ'קים שקיבל מבית-הדין. גאון. נפטר לאחר בעיה לבבית ב-א' אלול ה'תשפ"א (2021). חי כ-86 שנים. ציונו בבית החיים הישן בטבריה. בנו, ר' אהרון יוסף התמנה לשמש במקום אביו.

סבא (מצד האב): המקובל הרב חיים יהודה לייב (ראש ישיבת המקובלים 'שער השמיים'). **אביו:** מרן הגאון הרב שלמה זלמן (ראש ישיבת 'קול תורה' ומחשובי פוסקי ההלכה). **אמו:** מרת חיה רבקה למשפחת רוחמקין. **אשתו:** מרת יפה מרים (בת הגאון ר' אשר זאב ורנר, אב"ד טבריה וחסיד סלונים. ניהלה בית ספר מקצועי לבנות תחת 'בית יעקב'). **מרביתו:** הגאונים ר' רפאל רייכמן. **בנו:** ר' אהרן יוסף (ראש כולל 'אור המאיר' בבני ברק ומח"ס תורניים, שבגנים זכה בפרס לספרות תורנית בני ברק). ר' אריה לייב (ר"מ וראש קיבוץ בישיבת מיר מודיעין עילית ורב בית כנסת בשכונת הר נוף). **מספריו:** **יפתחי אברהם** - שמונה כרכים על המועדים: פסח, חנוכה, פורים, ראש השנה, יום הכיפורים, סוגיות בש"ס: על ברכות, זרעים, מועד, נשים ונזיקין ועל חמשת חומשי תורה **ישו"ת הגאון הרב אברהם דב אורבך** - כמאתיים תשובות שענה רבינו לר' שלמה אבינר.

פעם אחת ראה רבינו מודעה קטנה שהתפרסמה בעיתון על אשת אברך שזקוקה לטיפול שיניים דחופים בעלות של 15,000 ₪ ואין למשפחה מהיכן לשלם. רבינו חשב לעצמו: "כאבי שיניים זה דבר איום ונורא. בוודאי לאותה אישה אין לה יום ואין לה לילה. היא סובלת מכאבים עזים ולבטח לוקחת כדורים לשיכוך הכאבים. איך אפשר לעמוד מנגד ולא לעזור למשפחה?".

הרב ביקש שיתקשרו לאותו אברך ויתרמו שלושת אלפי שקלים. בהמשך כאשר האברך פגש את רבינו הוא סיפר כי באותו היום עלה לפקוד את קבר אחיו של הרב, מרן הגר"ש זצ"ל ולאחר מכן עלה גם להתפלל על קברו הסמוך של אביהם, מרן הגאון ר' שלמה זלמן והוסיף: "לא העליתי בדעתי שאביו של רבינו ישלח את בנו כדי לעזור לי". רבינו כששמע זאת אמר בהתרגשות: "אם הייתי יודע שאבא שלח אותי, הייתי נותן לך את הכל!".

השו"ע היו פרושים לפניו. פעם אמר לו אחד כי הוציא ספר על הלכות טרפות. רבינו מיד החל לפלפל איתו תוך שהוא מצטט ראשונים ואחרונים ונראה היה כאילו רבינו למד את ההלכות בזה הרגע. באחד הימים בעת שהיה באמצע החופה גילו כי הכתובה נעלמה. רבינו שעמד בין הקהל מיהר אל הבמה ואמר: "אפשר לקרוא את הכתובה גם בעל-פה", ומיד התחיל להקריא את הכתובה בעל-פה.

אחד מתלמידיו סיפר: לפני מספר שנים נכנסתי אל רבינו כדי לשאול שאלה מסוימת. רבינו ענה תשובה ויצאתי מהחדר. לאחר מספר שנים הגעתי שוב לרבינו. להפתעתי הרבה הרב זכר אותי ושאל: "נו מה נשמע? מה חדש?". לא הבנתי למה ירמזו דברי רבינו. ממתי הצדיק מתעניין בחדשות? כשראה את פליאתי על פני שאג לפתע:

"הרי עבר כל כך הרבה זמן מאז שנפגשנו. במשך הזמן הזה היה ניתן להספיק המון. האם כבר סיימת את הש"ס בזמן הזה?". אותו תלמיד העיד: "הלב שלי עצר מלכת! בבית אחד חדר לליבי מושג ניצול הזמן ומשמעות הבטלה. הבנתי לפתע כמה זמן אני מבזבז לשווא וכמה יכולתי להספיק. מאותו הרגע הפכתי לאחד מתלמידיו".

יהודי אחד התפרנס מכתובת מזוזות. רבינו מצא בעיות הלכתיות קשות במזוזות הללו. הרב קרא לאותו יהודי ואסר עליו לכתוב מזוזות. רבינו הבין כי לאחר פסיקתו אין לאותו יהודי מקור פרנסה אחר מיד לא נח ולא שקט עד שמצא עבורו עבודה אחרת מתאימה לו כדי שיוכל להתפרנס בריווח.

רבינו עזר להקים את המניין הספרדי בתוך השטיבלאך שלו. לאחר זמן רבינו ראה כי המתפללים מהמניין הספרדי בזמן שהם מתפללים את תפילת שחרית הם אינם נכנסים לקחת את השטיח של ברכת כהנים. לאחר שחקר את העניין התברר לו כי הספרדים מפאת כבודו התחילו לנהוג כמנהג האשכנזים בטבריה, דהיינו, הכהנים היו עולים לדוכן רק במוסף. רבינו שלרגע לא חשב שהוא בעל הבית מיד לא שקט עד שהספרדים חזרו למנהגם הראשון.

ערב אחד הגאון ר' דוד פרץ שהיה רב העיר נסע במכוניתו. לפתע הוא הבחין ברבינו צועד לבדו. הרב דוד עצר את הרכב וביקש מרבינו שיעלה לרכב. באותה השעה אשתו של הרב דוד פרץ ישבה לידו. רבינו עשה חשבון: "או שהוא יכנס וישב מאחורי הרבנית או שהרבנית תעבור לשבת מאחור והוא ישב ליד ר' דוד". היות והוא לא רצה לנהוג כך, הוא אמר: "תסלחו לי, אני צריך לקנות פה משהו במכולת" ולא עלה לרכב. לאחר מספר דקות עצר רכב נוסף לרבינו. הפעם זה היה אברך מהקהילה. רבינו עלה והתיישב אולם ביקש ממנו לאחר מספר רגעים שיעצור רגע ליד המכולת. רבינו נכנס לשם וחזר עם חבילת ניירות תוך כדי שהוא מתנצל: "אמרתי לרב פרץ שאני צריך להיכנס למכולת". (הסיפורים מעובדים מתוך 'עקבתא משיחא')

הגאון הרב יעקב אריה ניימן זצ"ל - נולד בעיירה אוסטרולנקה שבפולין. מצעירותו שם דגש על ענייני מוסר ועבודת ה'. למד בישיבת לומז'ה במשך שלוש עשרה שנים. כשלמד בישיבה יסד 'ועד' מיוחד של קבוצת תלמידים לשם התבוננות מוסרית והתעלות בעבודת ה' וביראת שמיים. בשנת ה'תרפ"ג (1923) עבר ללידא. הוא הקים שם ביוזמת הגאונים מרן ה'חפץ חיים' ומרן הרב חיים עוזר גרודזנסקי ישיבה קטנה בשם 'אור ישראל' (ע"ש ספרו של רבי ישראל מסלנט). עמד לצידו הגאון ר' מרדכי שמוקלר הי"ד (נספה בשואה). עמד בראשות הישיבה במשך שנים-עשרה שנים ושימש גם כמשגיח וכמנהל האחראי על אחזקת הישיבה.

היה מקורב מאוד למרן ה'חפץ חיים'. כאשר הגיע לביתו בראדן, מרן ה'חפץ חיים' היה מסדר בעצמו את סידורי האירוח. בשנת ה'תרצ"ה (1935) עלה לארץ והתיישב בפתח תקווה. בתחילת שנת ה'תש"ד (1943) יסד עם הגאון ר' שלמה קרובקה ישיבה בשם 'אור ישראל'. הישיבה שכנה בהתחלה זמנית בבתי כנסת שונים בעיר. בשנת ה'תש"ט (1949) הונחה אבן פינה למבנה הישיבה. עם השנים הישיבה הפכה לאחד ממסודות התורה המרכזיים בישוב החדש. בין בוגריה נמנים עשרות ראשי ישיבות, רבנים ואישי ציבור בולטים. נודע ביחסו האבהי לתלמידיו. נהג לפתוח את שיחותיו בישיבה במילים: "בני היקרים". בשנת ה'תשמ"ב (1982) הקים את הישיבה הגדולה 'אור ישראל'. נפטר ב-א' אלול ה'תשמ"ג (1983). ציונו בבית העלמין סגולה בפתח-תקווה. לאחר פטירתו נקרא הרחוב שבו שוכנת הישיבה על שמו.

אביו: ר' אברהם. **אשתו:** מרת מרים (בת הרה"ג ר' משה גרודזינסקי). **מרבותיו:** הגאונים ר' יחיאל מרדכי גורדון, ר' משה רוזנשטיין. **מתלמידיו:** הגאונים ר' מרדכי צוקרמן, ר' ראובן יוסף גרשנוביץ, ר' יחיאל מיכל שטרן. **בתו:** מרת אסתר (נישאה לרה"ג ר' יוסף רוזובסקי). **מספריו:** **דרכי מוסר** - מאמרי מוסר **פרי יעקב** - על הש"ס.

הגאון רבי יחיאל מיכל שטרן (רבה של שכונת 'עזרת תורה' בירושלים) סיפר סיפור מאלף על תוכחה שפעלה את פעולתה. סיפור זה הוא מתקופת לימודיו בפתח תקווה בישיבת 'אור ישראל' בראשותו של רבי

יעקב ניימן זצ"ל. לרב ניימן היה מנהג קבוע ללכת בכל יום למנחה וערבית בבית הכנסת הגדול בפתח-תקווה ולהתרים שם את הציבור לטובת הישיבה. כל יום היה לוקח איתו בחור אחד מבני הישיבה, כדי שיראו כמה קשה להשיג את הכסף, וידעו לייקר את ממון הישיבה. באחד הימים הגיע תורי להתלוות אליו. כשסיימנו לאסוף כסף התחלנו לצעוד חזרה לישיבה.

בדרך הבחנתי בחבר שלי. מדובר בחבר שישן איתי באותו חדר בפנימיה. בחור בעל כישרון חזק, אך כגודל כישוריו - כך גודל יצרו. הבנתי מיד שהוא מתכוון לעשות שטויות. ניסיתי לסמן לו שיברח, כי הרב ניימן פה. אך הוא החזיר לי סימן מרחוק, כאומר 'לא אכפת לי... כשהתקרבו הרב ניימן אליו ושאל: "לאן אתה הולך?" הבחור השיב בלי להניד עפעף ונקב במחוז חפצו, מקום שהוא 'בל יראה' בשביל יהודי שומר תורה ומצוות. הרב ניימן הביט בו ממושכות ואמר: "כן, אבל למה בלי סוודר? אם אתה תתקרב, מה אגיד לאמא שלך? תחזור לישיבה, קח סוודר - ואחרי זה תלך". הבחור החציף פניו ואמר: "אם אחזור לישיבה לקחת סוודר, אני אאחר...".

הרב ניימן התקרב אליו ולחש לו באוזן: "אני יודע שיש גם הצגה שניה. תחזור ותקח סוודר ואחר כך תלך". לבחור לא נותרה ברירה. הוא הסתובב חזרה והלך איתנו לישיבה. הייתי משוכנע שבדרך הרב 'ירביץ' בו מוסר, אך לא. הרב דיבר איתו בלימוד... הבחור, כאמור, היה בעל כישרון גדול והשיחה התנהלה באופן הטוב ביותר.

כשהגענו לישיבה הרב אמר: "לך לחדר, קח סוודר ותלך". הבחור הלך לקחת סוודר. ברגע שהבחור יצא מטווח ראייתי, מיד התפרצתי: "הרב, למה עושים כך? איך מרשים לו ללכת? במקום שהרב יתן לו סטירה ויעצור אותו". הרב שאל אותי: "כמה שנים אתה כבר ראש ישיבה!? דע לך שאני כבר יותר מארבעים שנה ראש ישיבה. האמן לי שאני יודע מה אני עושה".

הלכתי לישון. בשנים-עשרה בלילה חברי חזר לחדר. רק כעת הוא קלט איזה שטות עשה. "שטרן, קום", הוא טלטל אותי משנתי. "תגיד, מה אעשה? הסתבכתי לגמרי. אני משוגע לחלוטין, מה עשיתי?!", "מה אתה רוצה ממני? למה אתה מעיר אותי?", השבתי לו, "תאכל את מה שבשילת". ... וחזרתי לישון.

בבוקר אחרי התפילה, הרב ניימן ניגש למשגיח לדבר איתו. חברי התחיל לרעוד ולחש לי: "תסתכל, הם מדברים עלי... עוד מעט יבואו. אוי ואבוי, מי יודע מה הם יעשו לי!". השיחה הסתיימה ואף אחד לא ניגש לדבר איתו... הלכנו לאכול ארוחת בוקר, נכנסנו לבית המדרש והתחלנו ללמוד.

באמצע ה'סדר' חברי שמע מאחור את צעדי של הרב ניימן. הוא נתן לי מכה בצלעות ואמר: "אתה שומע את הצעדים הללו? זה הסוף שלי, הנה זה בא...". הרב ניימן ניגש אליו ישירות: "נו, מה חידשת?" והמשיך לדבר איתו בלימוד, בלי שום מילה על מה שהיה. כשהלך, הבחור אמר לי: "מי יודע מה הם מכינים לי? הם בטח מחכים, שרבי יוסף רוזובסקי יגיע". הרב יוסף הגיע. השיעור התנהל כרגיל ושום מילה לא נאמרה על מה שהיה.

אחרי הצהריים אותו בחור קרא לי ואמר: "שטרן, אני לא מסוגל יותר. אני מרגיש שאני 'עומד להתפוצץ'. אני מוכרח לבקש סליחה מהרב ניימן. אתה היית ביחד איתי, אולי נכנס אליו ביחד?". נכנסנו יחד לרב. חברי פרץ בבכי. הרב ניימן אמר: "בני יקירי, אבא שלך עובד במע"צ בסלילת כבישים. הוא עובד ב'חמסנים' הגדולים ביותר בקושי רב. הוא מקבל חמש לירות בסוף החודש. מתוך זה הוא משלם לי לירה, כדי שאני אחנך ואחזיק אותך. אין לך רחמים על אבא! בפרט שאתה הילד הבכור מתוך תשעה ילדים בבית. ברור שאם אתה תתקלקל חלילה, כולם ילכו אחריו... אמור לי, אין בליבך רחמים!". הבחור לא היה זקוק ליותר מכך כדי לחולל מהפך בעצמו. (מעובד מתוך 'להתעדן באהבתך')

החסיד הרב שמואל יהודה דסקל זצ"ל – נולד ברומניה (חבל מולדובה בעיירה פאשקאן) בשנת ה'תרצ"א (1930) לאחר הבטחתו המופלאה של האדמו"ר רבי ישראל האגר מויז'ניץ (בעל 'אהבת ישראל') ז"ע. בהיותו בגיל תשע (!9) פרצה מלחמת העולם השנייה. בבית שררה חרפת רעב עקב מחלת הוריו במחלת הטיפוס, והוא פירנס בכל שנות המלחמה את הוריו באמצעות מסחר בדברי מאפה ושאר דברים. רבינו היה חסיד ויז'ניץ מדורי דורות.

הם גרו בקרבת האדמו"ר ר' משה יהודה לייב פרידמן מפאשקן והיו מקורביו (ממנו ינק בילדותו דרגות מופלאות לתורה וחסד). בניסן ה'תש"ה (1945) הורה בפתע האדמו"ר מפאשקאן לכל חסידיו לעזוב את העיירה מיידית. (שעות ספורות לאחר מכן נחרבה העיירה בהפצצות ע"י הרוסים) ולכן עברה משפחתו לעיירה שאץ, בה גרו כשנה, עד לקיץ ה'תש"ו (1946). לאחר מכן עברו לדעש. בשנת ה'תש"ז (1947) ביקש לחונן את ארץ הקודש והאוניה טבעה ובנס ניצל, והגיע לאי קפריסין ולאחר מספר חודשים עלה לארץ. בתחילה עסק בחקלאות ולאח"מ הצטרף למקצוע המשפחה (ענף היהלומים) בה עסקו שנים אבות אחיו הגדולים (ר' אשר אנשיל ור' ישראל). בחסדי שמיים הצליח בתפקיד זה מעל המשוער ובהיותו כבן שלושים ושש התעשר עד מאוד.

הקים מפעלים ברחבי הארץ, ובהם העסיק מאות עובדים. על אף רווחיו העצומים הכסף לא סינורו והוא קיים מעשה חסד אדירים. בשנת ה'תשל"ט (1979) החלו מחירי היהלומים לרדת והפסיד הון רב. על אף מצבו הכלכלי הקשה, היה קשה לו מבחינה נפשית השינוי בנתינת הצדקה ועל אף נסיונות כאלו שעמד בהם, רצה הבורא אחרת. ובשנת ה'תשנ"ד (1994) סגר את המפעל האחרון בשיכון ה', מפעל החסד שבו השקיע את ליבו ונשמתו בגשמיות וברוחניות. גם בזמנים קשים ביותר, כאשר הפסיד מדי חודש, לא סגר את המפעל והוא בכה בזמן פיטורי עובדיו.

ב-א' אלול, ב' דר"ח ה'תשס"ד (2004) התבקש לבית עולמו. בהלוויתו השתתפו אלפי תושבי בני ברק בכלל, וחסידיו ויז'ניץ בפרט, כשבראשם מלווהו מביהמ"ד הגדול ועד לבית החיים האדמו"ר 'ישועות משה' מויז'ניץ (מחמת חולשתו). ציונו בבית החיים הישן בזיכרון מאיר. חי כ-73 שנים. בימי השבעה הגיעו אלפים לנחם ביניהם אדמו"רים, ראשי ישיבה, רבנים, דיינים ואנשים מכל העדות והחוגים. בפי כולם היו סיפורים מופלאים על מעשיו, אשר היו עלומים. **אביו:** ר' חיים משה דסקל. **אמו:** מרת פייגא לבית משפחת שטיין (מצאצאי הקדוש רבי צבי הורביץ ז"ע). **מרבתי:** האדמו"ר ר' משה יהודה לייב פרידמן מפאשקן (ממנו ינק בילדותו דרגות מופלאות לתורה וחסד). **ילדיו:** ר' יעקב, ר' יצחק בירך, ר' יוסף אברהם ור' חיים משה. **חתני:** ר' משה יוסף רוזנר, ר' בן ציון פוירשטיין, ר' אלימלך שטרן, ר' חיים יצחק צוקרמן, ר' יצחק זיידה. **מספריו:** איש חסד היה- סיפורים על הצדיק (נכתבו ע"י בנו ר' יצחק בירך אודות מעשה החסד המופלאים של אביו)

על אהבת החסד, שניכרה כבר בימי נעוריו, סיפר לידידו הרה"ח ר' חיים ולצר מקריית ויז'ניץ בבני ברק: בהיותי בן תשע פרצה מלחמת העולם השנייה. לא זכיתי להיות ילד. מהר מאוד הפכתי למבוגר. אבי ואמי חלו בטיפוס, ועל ביתנו ירדה עניות נוראה, חרפת רעב ממש. **כאשר נסגר ביה"ס המקומי, עבדתי כשוליית סנדלר.** תמורת עבודתי קיבלתי חנם זוג נעליים לחורף וזוג נוסף לקיץ. כ"כ העניקו לי הלקוחות 'טיפים', שאותם השליכו לקופסת פח שניצבה לצדי. **במטבעות אלו קניתי סוכריות לילדי הכפר.** הכל ידעו שמדי ליל שישי שמואל יהודה"ה מחלק סוכריות. הרגעים שבהם זכיתי להנות אחרים היו נחמתי בעוניי. זו הייתה חיות! **באותן שנות עוני נורא ורעב משוע, בימים שבהם כל פיסת לחם הייתה יקרת ערך, הצליח לגלות אפשרויות לחסד ולהטבה. בל נשכח שהיה אז ילד, וילדים מטבעם רואים את העולם במבט אנוכי. הם חושבים על עצמם וערים פחות לרגשות זולתם, אך הוא בעצמו אמר, שמעולם לא היה ילד!**

סיפר בדמעות ידיד לר' אברהם איבר מב"ב: בחור צעיר הייתי. התהלכתי בודד בלי משען ומשענה. לא הייתה לי אפשרות כלכלית להקים בית. באותם ימים קשים שמעתי על ר' שמואל דסקל. אמרו לי כי הוא נדיב לב ומסייע לכל נצרך. שפכתי לפניו את לבי בתקווה שיעזור לי. "בחור מבוגר אני. הפרוטה אינה מצויה בכיס, ולכן איני יכול להתחתן. האם תוכל לעזור לי?" אמרתי בעצב. ציפיתי שייתן לי מעט כסף כדי שאוכל להתחתן. על יותר מכך לא חשבתי. אולם ר' שמואל שאל וחקר אותי: "במה אתה חושב לעסוק לפרנסתך?" "לאחר הנישואין אחפש מקום עבודה", עניתי. "במה אתה אוהב לעסוק?" - "אני אוהב את מלאכת האפייה", עניתי. "מדוע שלא תפתח עסק?" - "אין לי פרוטה לנישואין. האם אני יכול לחשוב על עסק?" עניתי בכאב. אבל ר' שמואל לא הרפה. "תראה, אתן לך בעבור הנישואין, ואוסיף לך בסיס להקמת עסק, ובעזרת ה' תעשה ותצליח!". **לא אוכל לתאר את הרגשתי כשהוציא ר' שמואל סכום עצום ונתנו למי שאינו מכיר כלל! יצאתי מביתו מאושר על אדמות - הפרוטה מצויה בכיס. אוכל להתחתן ואפילו להקים עסק! היום, שלושים שנה לאחר מכן, אני בעל רשת חנויות מאפה מצליחה. לולא ר' שמואל הייתי חי עד היום בערום ובחוסר כל!**

בסמוך למקום עבודתה של כלתו מרת רבקה תחי' הייתה חנות צעצועים. פעמים רבות התפללה כשראתה את בעל החנות מעניק לנצרכים צעצועים במחירים זולים במיוחד, כשכולו שופע אהבת נתינה. באחת ההזדמנויות סיפר בעל החנות: "בילדותי למדתי במוסד 'בתי אבות' בבני ברק, עם ילדים נוספים ממשפחות מצוקה. מול המוסד התגורר סוחר יהלומים בשם ר' שמואל דסקל. פעמים רבות, כאשר ראה את ילדי המוסד, היה מקדם אותם בחיוך חם, אחר נכנס לביתו ויוצא בשלל רב: שלגונים ושאר ממתקים. בנוסף העניק לנו ממעיינות ליבו החם והשופע. הרגשנו שהוא מרגיש אותנו. חיוכו החם ומבטו האוהב והמלטף היו בעבורנו הרבה יותר מארטיקים! ועוד, כאשר היינו זקוקים לכסף לצורך מיוחד, תמיד ידענו שר' שמואל הוא הכתובת. הוא היה מקשיב לרחשי ליבנו כאב רחמן ונותן בשפע את החסר לנו. טוב לבו נגע עמוק ללבי. נפעמתי מגדלות נפשו, כיצד ירד לדקויות בנפשו של ילד, איך ידע לשמח אותנו. הוקסמתי מאישיותו ואמרתי לעצמי כי אם יעזרני ה' ואזכה להקים בית, ואף תהיה לי פרנסה בשפע – אהיה אף אני נדבן!".

הסיפורים מתוך 'איש חסד היה'. רבנים, מרצים, ספריות, ואישי ציבור, יכולים לקבל את הספר חינם! בטלפון: 052-7611435

אם ראשונים כמלאכים - הרב חנוך העניך דב מאיר מאלסק זצ"ל

הגאון הרב חנוך העניך דב מאיר מאלסק זצ"ל - נולד בשנת ה'תק"ס (1800) בעיר בעלזא שבאוקראינה. כשהיה כבן שבע שנים לקח אותו אביו ללובלין יחד עם אחיו הגדול ר' מאיר, כשראה ה'חוזא מלובלין' את הילדים, הושיבם על ברכיו, את ר' מאיר הושיב מימין ואת רבינו הושיב משמאל, ולפני שברכם, שיכל את ידיו ואמר: "**בני הם, אולם אחיו הקטן יגדל ממנו**". לימים ראו, שאכן ברכת הצדיק התקיימה במלואה. עוד בשחר ילדותו בחר בו האדמו"ר ר' שלום רוקח מבעלזא כחתן לבתו. לאחר חתונתו ישב שנים רבות בבעלזא ספון ב-ד' אמות של הלכה. גם לאחר נישואיו בזיווג שני, נשאר בבעלזא, עד שהתמנה לרבנות סטיאנאו, ושם כיהן מספר שנים. לאחר מכן עבר לכהן באלסק. היה זאת ע"פ פקודת חותנו. כשהגיעו אליו אנשי אלסק, לאחר פטירת רבם הגאון ר' בעריש בשנת ה'תר"י (1850), ושאלו: "מי יעלה לכהן במקומו?", השיב להם: "מה חסר לכם בחתני רבי העניך?", וכך רבינו היה אצלם למנהיג - והתחיל לנהוג נשיאותו ברמה וגדר גדר ועמד בפרץ. היה בקי בהוראה בש"ס ופוסקים. שימש בתפקיד זה עד יום פטירתו (במשך 34 שנים).

רק בשנת ה'תרט"ו (1854) לאחר פטירת חותנו הגאון, האדמו"ר ר' שלום רוקח מבעלזא, הסכים רבינו להנהיג עדת חסידים משל עצמו ואלפים נהרו אליו לקבלת עצה, ברכה ודרך בעבודת השם. רבים פנו אליו ונושעו. בעל רוח-הקודש. עבודת קודשו בתפילה הייתה מופלאה ביותר. גאון בנגלה ובנסתר. שקדנותו נודעה בשערים. הושיע מדיבוקים ותיקן נשמות. נפטר ביום שישי, א' אלול ה'תרמ"ד (1884). ציונו בעיר אלסק. נפטר כבן 84 שנים (כמניין שמו חנוך). בנו, ר' יצחק מילא את מקומו כאב"ד אלסק.

סבא: ר' שמאי מבעלזא (מצד האב). **אביו:** ר' שמואל מבעלזא (נכד ר' מאיר מבעלזא תלמיד הבעש"ט הקדוש). **אמו:** מרת רויזא. **נשותיו:** מרת פריידא (בת האדמו"ר ר' שלום רוקח מבעלזא- זיווג ראשון), מרת חנה (בת הגאון ר' משולם זלמן אשכנזי אב"ד יאס - זיווג שני). **מילדיו:** הילד יואל (נפטר בינקותו), ר' יצחק (אב"ד אלסק- ממשיך דרכו של אביו), ר' שלמה מסאסוב. **בנותיו:** מרת רויזא (נישאה לר' חיים אליהו הורביץ ליברמן מז'ולקוב), מרת רחל (נישאה לר' אשר אנשיל אשכנזי), מרת רבקה העניא (נישאה לר' צבי הירש רוקח נכד ה'שר שלום' מבעלזא), מרת לאה (נישאה לר' משה זילברפרב מרובנה נכד ר' פנחס שפירא מקוריץ). **מרבנותיו:** האדמו"ר ר' שלום רוקח מבעלזא (חמיו- ה'שר שלום' ממנו למד את רוב תורתו בנגלה ובנסתר), הרה"ק ר' אורי (ה'שרף' מסטרליסק). **מספריו:** יסידור לב שמח- עם קונטרס 'דרך תפילה' ילב שמח- על התורה ילב שמח- על הגדה של פסח, שיר השירים, מגילת אסתר ועוד.

בעיר הגדולה וזין גר יהודי אשכנזי עשיר, שנולד לו בן משותק בגופו רח"ל. הוריו בזבזו סכומים עצומים והלכו לרופאים ומומחים ידועי שם, כדי לרפא את בנם החולה- אך ללא הועיל. אף אחד לא הצליח לרפא אותו. אשתו שמעה, שבאלסק שוכן צדיק פועל ישועות (שמע רבינו הגיע גם לוויין, כי גם אלסק וגם ווין היו במדינת אוסטריה, אף שהמרחק ביניהם היה גדול מאוד), והפצירה בבעלה רבות, שיסע לשם לחלות פניו ולבקש ממנו, שייבקש רחמים על בנם. אך מכיוון שהיה יהודי אשכנזי ולא חסיד, לא רצה לשמוע לעצתה, מה גם שבאותם ימים לא עמדו עדיין על טיב האדמו"רים והחסידים, והרבה יראים ושלמים אף חששו וחשבו, שאין זה אלא מעשה כישוף רח"ל, אולם אשתו לא נתנה לו מנוח, עד שאיימה עליו, שלא תיתן לו לחזור הביתה, אם לא יסע לאלסק.

בלית ברירה ארז את מטלטליו, נטל איתו את בנו ויצא לדרך הארוכה, והגיע לאלסק ביום חמישי בערב. דרכו של רבינו היתה, שלא לקבל אנשים לברכה בשעות הערב, ולכן, כשהגיע לבית הרבי, ראה את הדלת פתוחה לרווחה וזכה להציץ בפני קודשו. כבר אז הבחין בזוהר פניו הטהורים, והיה בטוח שאין הוא מן המכשפים ח"ו אלא איש קדוש ונורא. אך עדיין לא האמין בו בלב שלם. למחרת ביום שישי כתב את מבוקשו ב'קוויטל', הרבי בירך אותו ואמר: "**שהקב"ה ישלח את הרפואה אל הבית פנימה**". הלה לא התרגש מברכה 'פשוטה' זו. בכל שלוש הסעודות, כשערך הרבי 'טיש' במשך השבת 'העמיד יין' והזכיר את בנו החולה, וכל פעם השיב הרבי באותו מטבע של ברכה, וגם כשהלך במוצאי שבת להיפרד בירכו הרבי שוב בלשון הזו. בדרך חזרה נכנס לאיזה בית מלון כדי ללון שם, הילד החולה ישב בחדר הכניסה על כיסא גלגלים.

לפתע פרץ עוף לתוך החדר, והנה ראה זה פלא, הילד התרגש והתחיל להשתולל ולצעוק, שרוצה לאכול מבשר עוף זה. כששמע האבא את בקשת הילד לא ידע את נפשו מרוב שמחה, שהרי הילד לא רצה לאכול מעולם, וכל שכן שלא ביקש אוכל. הוא שילם לאנשים, שהיו שם לתפוס את העוף - ולאחר שבירר על כשרותו, שחט אותו ונתן את הבשר לבנו. מאותה שעה שאכל את בשר העוף, התחיל מצבו להשתפר פלאים, ואחרי כמה חדשים התרפא הילד כליל, והלך כבגליו כאחד האדם.

בפעם הבאה שהלך עם בנו אל הרופא המומחה, שטיפל בו, שאל הרופא את האב: "היכן הילד החולה שלך?", כי לתומו חשב, שבוודאי הביא איתו ילד אחר. ענה לו האב, שזהו הילד החולה. הרופא לא האמין למראה עיניו, ומיד רץ לחדר השני והביא משם ספר רפואות, והראה לו שכתוב, שלמחלה, שבה חלה בנו לא תועיל שום רפואה זולת אכילת עוף מסוים השוכן ביערות או בהרי אפריקה. ותמה, כיצד התרפא הבן, וכי מישהו הגיע לשם והאכילו בשר זה? או אז הבין האב את דברי הרה"ק מאלסק "**שהקב"ה ישלח את הרפואה אל הבית פנימה**", ואכן כך היה, שהזמין הקב"ה עוף זה לתוך בית המלון ואותו אכל הילד.

המקובל הרב כליפא בן מלכא זצ"ל (רכב"ם) - נולד בשנת ה'ת"ל (1670) לערך בעיר סאפי (סאפי) שבדרום-מערב מרוקו. בן יחיד להוריו. לאחר שהתייתם משני הוריו נדד ברחבי מרוקו עד שהגיע אל העיר פאס, ובה למד תורה בישיבותיהם של ר' יהודה בן עטר ור' שמואל הצרפתי. לאחר זמן מה שב לעיר מולדתו ושם המשיך ללמוד בישיבתו של ר' יוסף בואינו די מיסקיטה עד ששוב נאלץ לעזוב מפחד המלכות. לאחר מכן עבר לעיר אגאדיר שבדרום מרוקו כאשר החל לעסוק במסחר בעזרת ר' שלמה בן ישורון (אחינו של רבנו) אולם את רוב שעות היום הקדישו הוא והחברותא שלו ר' שלמה פינטו ללימוד התורה כשהם עטופים בטלית ועטורים בתפילין ורק את מקצת היום הקצו לעסוק במסחרם.

נודע כתלמיד חכם עצום, פייטן ובלשן. גאון, ידיו רב לו בכל מכמני התורה, ביחוד התנשאה חכמתו הנדירה בחכמת הקבלה. חכמי הדורות שאחריו כינוהו הרב החסיד, המלומד בניסים, ארי במסתרים, המקובל האלוקי. ענוותן מופלא. יחד עם חברו ר' יעקב גדליה הפך את בית-הכנסת בו הוא התפלל למרכז רוחני ולבית-מדרש. הרביץ תורה ברבים ואף מונה לרב הקהילה באגאדיר ומקהילות שונות ברחבי מרוקו פנו אליו בשאלות הלכתיות. השתתף בוויכוחים עם נוצרים על ענייני הדת. בכל ענייני קודש נהג לחתום את שמו 'אסף' – שם שניתן לו בחלום ועולה בגמ' של שמו 'כליפא' (141). נפטר בג' באלול. שנת פטירתו אינה מצויינת על ציונו המקורי וישנן הערכות כי בשנת ה'תק"כ (1760) לערך נפטר. חי כ-90 שנים. ציונו בתחילה היה בבית העלמין הישן באגאדיר, לצד גיסו רבי שלמה פינטו זצוק"ל, ובנו רבי אברהם "הנזיר" הי"ד. לאחר מכן הועבר לבית-העלמין החדש.

סבא: ר' משה בן עטר (מצד אמו). **אשתו:** בת ר' יצחק מונדיס. **בניו:** דוד (נפטר בגיל 11), ר' אברהם 'הנזיר' הי"ד. **אחיותיו:** מרת מלכה (נישאה לר' דוד בן ברוך אשר הגיע למרוקו כשד"ר מארץ הקודש), מרת שמחה. **מרבותיו:** ר' יוסף די מיסקיטה, ר' יהודה בן עטר, ר' שמואל הצרפתי. **חברותא:** ר' שלמה פינטו (גיסו- אביו של הצדיק ר' חיים פינטו הגדול). **מספריו:** **יכף נקי-** פירוש על התפילה ושירים **ירך וטוב-** על שו"ע (אבד במרוצת הדורות) **יקול רינה** וכן מספר פיוטים.

פינות רבות היו לרבינו, בספירות אלו היו מעבירים סחורות מעיר לעיר וממדינה למדינה. ואולם הצדיק לא הקדיש זמן רב לעסקיו הגשמיים, כי כל כולו היה עסוק בתורה הקדושה. המעשה המופלא הבא ידוע בקרב יהודי אגאדיר המספרים בהתפעלות, כי בעיצומו של יום הכיפורים הקדוש, בעת שרבי כליפא היה בבית-הכנסת כשהוא שקוע בתענית ובתפילה, באו וסיפרו לו, כי הגיעו אוניותיו העמוסות בסחורה לנמל אגאדיר.

הצדיק חשש כי עוד מעט קט יבואו אליו הסוחרים הגויים ויטרידו אותו בענייני המסחר ביום הקדוש. הוא מיד התאזר בתעצומות נפש ונשא תפילה להקב"ה, בה הוא ביקש מבורא העולם, כל יכול, שכל הספירות על מטעניהן יטבעו בים ולא יתחלל על ידו חלילה קדושת היום. בקשתו ותפילתו שיצאה מלב טהור התמלאה במלואה **ולנגד עיניהם המשתאות וקול זעקותיהם של פועלי הנמל והסוחרים שהתקבצו סביבות הנמל התרוממה סערה עצומה בים, ומיד שקעו הספירות מאליהן בתוך מצולות הים, ועימם ירדו למצולות הסחורות הרבות.**

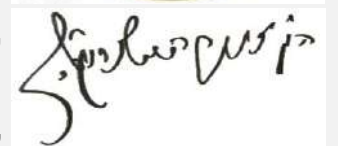
כשהודיעו זאת לצדיק, הלה לא חש הפסד כלל, **אלא, אדרבא, אנחת רווחה פרצה מלבו הטהור על כך שעמד בניסיון, והוכיח, כי ממונו לא נחשב בעיניו כלום.** מאותו מעשה ירד הצדיק מנכסיו, ונשאר ללא מקורות פרנסה והפך לעני מרוד. אולם אחד מעשרי אמסטרדם, נטל על עצמו לפרנסו עד יומו האחרון. מעניינת היא עדותם של יהודי אגאדיר המתגוררים בעיר הנמל. על פי עדותם, בתנאי מזג אוויר מיוחדים של שפל הים ושפל הרוח, ניתן להבחין בתורני האניות של רבינו, המבצבצים מקרקעית הנמל, המעידים על כוח תפילתו של הצדיק.

ל רבינו היה בן קדוש וטהור בשם ר' אברהם, שלא פסק מלימוד התורה הקדושה. בשעה שעמד בנו להיכנס לחופה, הגיעו המוזמנים לביתו וליוו אותו בתופים ובמחולות למקום החופה. והנה לפתע הגיעה כנופיית שוודים, שחסמה את דרכם, וראש הכנופיה קרא לעברם: "יהודים! אנו רוצים 'קורבן דמים' ולכן הביאו לנו את ראשו של החתן, ואם לא תביאו אותו, נמית את כולכם!".

דממת מוות השתררה במקום, והנה לפתע פסע הצדיק רבי כליפא לעברם של השוודים ואמר להם: "קחו אותי תמורת בני וחוסו על חיי החתן העומד לבנות את ביתו!". אך כששמע החתן את דברי אביו, פנה לעברו ואמר לו: "חלילה לך אבי! זכות גדולה התגלגלה לידי למות על קידוש ה', ובשעה קלה אזכה להיות בגן עדן במחיצתם של הצדיקים הרוגי מלכות". מיד הסתובב החתן ונפרד לשלום מכלתו וביקש ממנה, שתקים במהרה בית בישראל. ובראש מורם צעד לקראת הרוצח שלחץ בדם קר על ההדק, והחתן הי"ד נפל ארצה והתבוסס בדמו!

הרוצחים הריעו בשמחה ודהרו לדרכם, ואילו האורחים נותרו קפואים במקומם ונתנו קולם בבכי על 'השמחה שהפכה ליגון!'. באותה שעה ניגש הצדיק רבי כליפא לבנו המת, כרע לעברו ואחז בידיו ובראשו ונשא עיניו למרום ואמר: "ריבנו של עולם! עד עתה כשהתפללתי 'ואהבת את ה' אלוך' בכל לבבך הייתה לי עדיין 'פינה בלב' של אהבה שמורה לבני הקדוש, אך עתה אבא שבמרומים! לאחר שבני עלה השמימה לחסות בצילך, פנוי כל ליבי לאהבתך בלבד!".

אם ראשונים כמלאכים - הגאון הרב אברהם יצחק הכהן קוק זצ"ל

הרב הגאון אברהם יצחק הכהן קוק זצ"ל המכונה הראי"ה: נולד ב-ט"ז אלול ה'תרכ"ה (1865) בעיירה גריבה שבלטביה. עוד בילדותו ניכר כי לגדולות נוצר. בצעירותו למד בישיבות גריבה, לוצין, סמרגון, פוניבז' ווולוז'ין. לפני גיל עשרים כבר הוסמך להוראה. בשנת ה'תרמ"ו (1886) כשנתיים לאחר נישואיו עבר לפוניבז'. בשנת ה'תרמ"ח (1888) בהיותו כבן 23 שנים בלבד שימש כרבה של זיימל. בשנת ה'תרנ"ה (1895) שימש כרבה של בויסק שבלטביה. בשנת ה'תרס"ד (1904) עלה לארץ והתמנה כרבה של יפו והמושבות החדשות. בשנת ה'תרס"ט (1909) הקים ישיבה ביפו. בשנת ה'תרע"ו (1916) שימש כרבה של לונדון והקים שם מספר ישיבות. בשנת ה'תרע"ט (1919) התמנה כרבה של ירושלים. ובשנת ה'תרפ"א (1921) נבחר לראש בית-הדין הגדול. בשנת ה'תרפ"ד (1924) יסד את ישיבת 'מרכז הרב' בירושלים וניהל אותה גם מבחינה חומרית. ביתו היה פתוח לרווחה בכל שעות היום והלילה למתן עצה ולפסיקת הלכה. פוסק. מקובל. גאון בנגלה ובנסתר. העיד עליו מרן הרב שלמה זלמן אוירבך כי רבינו ידע לצטט בעל-פה את כל ספר הזוהר. נאמר עליו שלמד כל יום שישים דפי גמרא ופעם בחודש סיים את כל התנ"ך. שיטתו הייתה שנויה במחלוקת. מתנגדיו העריכו את גדולתו בתורה, אך התנגדו לשיטתו והכריזו עליו מלחמה רוחנית גדולה שממנה סבל עד ימיו האחרונים. לעומת זאת, רבים צידדו בו, כדוגמת החפץ חיים, שאף התבטא על הרב: "דעו לכם כי הוא קדוש וטהור, וכל הנוגע בו לא ינקה!". נפטר ב-ג' אלול ה'תרצ"ה (1935) מהמחלה הידועה. חי כ-70 שנים. ציונו בהר-הזיתים.

אביו: ר' שלמה זלמן. **אימו:** מרת פרל זלטה (לבית פלמן). **נשותיו:** מרת אלטה בת-שבע (זיווג ראשון-בתו של ר' אליהו דוד רבינוביץ' תאומים-האדר"ת). מרת רייזה רבקה (זיווג שני-בתו של ר' צבי יהודה רבינוביץ' תאומים, אחיו התאום של האדר"ת). **ילדיו (זיווג ראשון):** מרת פרידה חנה (נישאה לר' ישראל שמעון רבינוביץ' תאומים, בנו של האדר"ת). **ילדיו (זיווג שני):** ר' צבי יהודה, מרת בתיה מרים (נישאה לר' שלום נתן רענן), מרת אסתר יעל (נפטרה בצעירותה), מרת רוחמה טויבא (נפטרה בצעירותה). **מרבתי:** הגאונים אביו, ר' שלמה זלמן, ר' ראובן הלוי לוין (רבה של דווינסק), ר' אליעזר דון יחיא (רבה של לוצין), ר' יעקב רבינוביץ, ר' נח חיים אברהם שפירא (רבה של סמרגון), ר' גרשון תנחום, ר' נפתלי צבי יהודה ברלין (הנצי"ב מוולוז'ין). **תלמיד-חבר:** המקובל ר' שלמה אלישיב, ר' אריה לוין (ה'צדיק הירושלמי'). **מתלמידיו:** הגאונים-בנו, ר' צבי יהודה, ר' יעקב משה חרל"פ (ראש ישיבת מרכז הרב). ר' דוד כהן (ה'המיר'). ר' אברהם אהרון רושטיין (הגאון מטברג, כיהן כראש ישיבה), ר' משה צבי נריה (מייסד ישיבות בני-עקיבא), ר' מנחם אושפיזאי, ר' יהושע קניאל, ר' יצחק הוטנר (מח"ס 'פחד יצחק'), ר' יהודה גרשוני (העילוי מגרודנה), ר' שאול ישראלי (דיין), ר' שלום נתן רענן (חתנו). ר' יצחק גלזר (רבה של רמלה). ר' יצחק אריאלי. ר' אליהו יצחק פריסמן. ר' יצחק זונדל ריף. **מספריו:** יחבש פאר שבת הארץ • מאמרי הראי"ה • אגרות הראי"ה • עין אי"ה • אורות הקודש • אורות התשובה • מדבר שור • לנבוכי הדור.

כמידי יום, התכנסו האנשים לתפילת מנחה בבית מדרשו של מרן הראי"ה קוק זצ"ל, הסמוך למושב בית הדין. עם השנים נוצרה חבורה קבועה של מתפללים, רובם סוחרים שעבדו בסביבה. לאחר התפילה נהגו לשבת ולשמוע שיעור קצר מהרב ולחזור במהירות איש-איש לעבודתו. יום אחד, לאחר שסיימו המתפללים את תפילת העמידה, המתין הש"ץ לרב שסיים את תפילתו על מנת להתחיל בחזרת הש"ץ. המתפללים תמחו מה יום מיומנים שכן על פי רוב הרב לא נהג להאריך כל כך.

לאחר המתנה ארוכה, סימן הרב לש"ץ להתחיל בחזרה, למרות שטרם סיים את תפילתו. תמיהת הציבור עלתה והתעצמה כשסיימו את התפילה ואילו הרב שקוע כולו בתפילה. הם המתינו עוד דקות מספר בתקווה שהרב יסיים את תפילתו ויעביר את שיעורו כמידי יום, אולם כשהבינו כי הרב אינו עומד לקראת סיום, עזבו את בית המדרש והתפזרו לדרכם. למחרת, כשחזרו והתכנסו, סיפר אחד המתפללים כי ראה את הרב עומד בתפילה עד לאחר השקיעה-שעה בה עמדו להתחיל כבר את תפילת ערבית. בחשבון פשוט, הרב התפלל את תפילת שמונה עשרה במשך קרוב לשש שעות! סיפור זה נהג לספר הצדיק הירושלמי ר' אריה לוין זצ"ל, כשהוא מוסיף ומבאר את פשר מעשהו של הרב, אב בית הדין. באותו יום הכריע בית הדין בעניין גט מסובך ועמד לקראת סיום התהליך. כשהסופר עמד לסיים את כתיבת הגט הבחין הרב כי אחד העדים המיועדים לחתימה על הגט כותב מכתב אישי על נייר רשמי של הבנק ה'אנגלו-פלשתינה'. הרב חשש כי הנייר שווה פרוטה ואם כן יתכן, כי האיש הינו בגדר של גנב, הפסול לעדות. אולם הרב שלא רצה להלבין את פניו, חיפש עצה כיצד למנוע מהאיש להעיד בגט. כשהפסיקו את הדין על מנת להתפלל מנחה, החליט הרב להאריך בתפילה עד לאחר השקיעה, והיות שלא עורכים גיטין בלילה, לא תהיה ברירה אלא לדחות את הדין למחר, ואז כבר יהיו עדים אחרים.

אלהבתו ועזרתו לזולת היו לשם דבר, גם כאשר אותו עניין בא על חשבון. רעייתו התלוננה בפני ראש העיר כי בעלה לא קיבל משכורת כמה חודשים, והם חיים מאשראי במכולת. כאשר שמע זאת ראש העיר, טען בכל תוקף כי הרב מקבל את משכורתו מדי חודש והוא דואג אישית כי המשכורת מועברת לרב. מאחר והעניין היה תמוה ביותר, בדקו וראו-שאחרי קבלת המשכורת היה מרן הרב הולך לביתו, ובדרך היו ניגשים אליו יהודים במצוקה: "הרב, כבר לא נותנים לנו אשראי במכולת, ואנו רעבים". והיה הרב מחלק להם את כספו. כאשר הם שאלוהו: "ואיך הרב יקנה?", היה משיב: "לי יתנו בהקפה!".

עוד מעשה גדול מספר, כי הרב קוק ערך חופה לאיש עשיר. לאחר החופה הודה העשיר לרב ותוך כדי לחיצת יד העביר לו מטבע זהב. כאשר הרב הרגיש במטבע, הפיל אותו מרוב זעזוע ויצא.

ברגליים רועדות נכנס היהודי לבית הצדיק ר' אריה לוי זצ"ל. היטב ידע כי בפיו בקשה מוגזמת, בקשה שבמקום אחר היו זורקים אותו ואת בקשתו החוצה. הוא ידע כי ר' אריה לוי יקשיב היטב לבקשתו, ואולי יסכים לסייע בעדו. כשנכנס, סיפר בקול חנוק בבכי, כי בתו הקטנה חלתה במחלה קשה, והברירה היחידה שנותרה להם היא לנסוע לארצות הברית, שם ישנו רופא המתמחה במחלה זו. אולם התברר כי הרופא לא יוכל לקבלה שם אלא רק בעוד חודשים ארוכים, ומי יודע מה יהיה מצבה של הילדה עד אז.

האיש המשיך וסיפר לר' אריה שנודע לו כי אם הרב הראשי לארץ ישראל, מרן הראי"ה קוק זצ"ל, יכתוב מכתב לרופא בו הוא ממליץ לקבל את הילדה בהקדם, ישנו סיכוי רב שהרופא יענה בחיוב לבקשתו. למרות שהאיש לא אמר זאת במפורש, היה ברור לר' אריה מדוע האיש ניגש אליו ולא ישירות לרב קוק. שכן האיש היה ידוע כאחד מרודפיו הגדולים של הרב. רבים מהכרוזים הנושאים השמצות

על הרב הודפסו והופצו על ידו ועוד מעשים רבים שלא יעשו. ר' אריה הרגיע את האיש ואמר לו כי הוא יפנה לרב וכי הוא בטוח כי הרב יענה בחיוב. עוד באותו יום הלך ר' אריה לבית רבינו. רבינו התמלא צער למשמע מחלתה של הילדה. הוא הסכים בשמחה רבה לכתוב את המכתב. הרב הוסיף ואמר לר' אריה כי ברור לו כי האיש חשש לפנות אליו ישירות, אולם אין שום קשר בין התנהגותו ובין הצורך והחובה לעזור ולסייע לו. כשיצא ר' אריה לוי פגש בכניסה לבית שניים מתלמידי הרב. בליבו התגנב חשש שמא ישכנעו את הרב לחזור בו מעזרתו לאותו אדם, לכן כששמע לאחר מספר רגעים כי קוראים לו, החליט להחיש את פעמיו ולהזדרז לביתו של האיש. אולם, במחשבה שנייה התחרט ואמר לעצמו כי אם הרב קורא לו אזי חייב הוא לחזור. כשראהו הרב, אמר לו כי היות והוצאות הנסיעה מרובות הן ביותר, חשב שכדאי לתת לאיש מכתב לחברת הספנות, שגם היא מתחשבת בהמלצות הרב, על מנת שיקלו מעליו את חשבון הנסיעה.

○יפר הרב אוירבך זצ"ל על התרשמותו מגאונותו המופלאה של הרב קוק, סיפר רבי יהושע הרשקוביץ, יו"ר המועצה הדתית ברמת הגולן, ששמע מהרב אברהם דוב אוירבך אב"ד טבריה, שאביו, הרב שלמה זלמן אוירבך אמר על הרב קוק ש"ידע את הזוהר מילה במילה". עוד סיפר: "בשבת פרשת כי תבוא, האריך הרב בדרשת סעודה שלישית. במוצאי שבת לאחר ההבדלה בא אחד הלמדנים החריפים ב'טרוניה' אל הרב, מה החידוש בדרשתו, הלא כך דרש כבר לפני שנתיים, ובכלל דבריו הם דברי ה'ליקוטי תורה' (של האדמו"ר הזקן מחב"ד, שספרו היה מונח תדיר על שולחן מרן הרב). הרב חזר על דברי ה'ליקוטי תורה' מילה במילה, אח"כ חזר על דרשתו מלפני שנתיים ועל דרשתו האחרונה, ושאל: 'האם הדרשות הן אותו דבר?'. עוד סיפר כי אביו, הרב אוירבך, אמר על הרב קוק ש"היה היחיד שידע ללמוד את חכמת הקבלה ואת חכמת ההגדה לעומקה של הלכה".

האדמו"ר הרב יצחק ישעיה הלברשטאם מצ'כוב הי"ד - נולד כבן זקונים לאביו בשנת ה'תרכ"ד (1864). נקרא על שם הגאון המפורסם ר' יצחק המבורגר, ועל שם הרה"ק ר' ישעיה מפשדבורז. לאחר לידתו סיפר אביו הק': "יגעתי להמשיך לו נשמה קדושה מאוד, **חיפשתי בכל העולמות**, חיפשתי וחיפשתי עד שמצאתי אותה". לקראת הכנסתו לבריתו של אברהם אבינו ע"ה ציווה לחדש את כל הריהוט בבית המדרש ולהביא סכין מילה חדשה (מה שלא נעשה בבריתות של בניו הקודמים). כשהיה כבן שנתיים נפטרה אימו ובשנת ה'תרל"ו (1876) כשהיה כבן 12 נפטר גם אביו.

לאחר חתונתו התגורר בבעלז שם אכל על שולחן חמיו (האדמו"ר רבי יהושע רוקח מבעלז). בשנת ה'תרמ"ג (1883) כשהיה כבן תשע-עשרה כיהן באדמו"רות ורבנות בעיירה צ'כוב שבגליציה, על שמה התפרסם. לאחר עשר שנים, בעקבות מתנגדים רבים, בשנת ה'תרנ"ג (1893) עבר לסטמר ולאחר מכן עבר לקרקוב והיה נערץ אצל כל בני העיר. **בעל רוח-הקודש. רבים פנו אליו ונושעו.** בשנת ה'ת"ש (1940) עבר עם משפחתו למזרח גאליציה עם זרם הפליטים וקבע את מושבו בלמברג.

בתמוז ה'תש"א (1942) כבשו הגרמנים את למברג ורבינו נדד ממקום למקום עד שהגיע לגטו באכניא בו היה ריכוז גדול של רבנים ואדמו"רים פליטים וביניהם כ"ק מהר"א מבעלז ואחיו הגה"ק רבי מרדכי אב"ד בילגורייא. כשגברו משלוחי היהודים להריגה החביאו את הרבנים בתוך בונקר גדול. הנאצים ימ"ש גילו את המחבוא וטבחו את יושביו. עלה על קידוש ה' בבאכניא בעודו עטוף בטליתו ב-ג' אלול ה'תש"ג (1943). חי כ-79 שנים.

סבא (מצד האב): ר' אריה לייבוש (רב העיר דוקלה). **סבא (מצד אימו):** ר' יחיאל צבי אונגר מטורנה. **אביו:** האדמו"ר ר' חיים מצאנז (ה'דברי חיים'). **אימו:** מרת רכיל דבורה. **נשותיו:** מרת פריידא (בת ר' יחיאל העשיל מקרילוביץ. נישא בשנת ה'תרל"ז-זיווג ראשון), מרת אסתר מרים (בת ר' יעקב צבי מפוריסוב מח"ס 'עטרה לראש צדיק'-זיווג שני), מרת הוינדא (בת ר' מנחם מנדל-זיווג שלישי). **ילדיו (זיווג ראשון):** מרת רכיל דבורה (נישאה לר' יצחק טברסקי מלוינעב), האדמו"ר ר' חיים (כיהן כאדמו"ר מצ'כוב בניו יורק), מרת הענא (נישאה לר' מנחם מנדל הלברשטאם). **ילדיו (זיווג שני):** ר' יעקב צבי (רב בסוכא וראש ישיבות 'דברי חיים' בקרקוב ובקשאנב), ר' יחזקאל שרגא הי"ד מקרקוב. **מספריו:** **ירבינו הקדוש מצ'כוב**- תולדות חייו.

פעם הגיע אל רבינו אבא, שהיה סיכו רב שהרשויות יגייסו את בנו. מצבו היה חמור, אך הרבי הבטיח: "את בנך לא יגייסו". עוד לפני שחזר לביתו, פגש בשליח שסיפר לו כי **שלטונות הצבא לקחו את בנו**. האבא חזר אל הרבי בבכיות ואמר לו: "הן הרבי הבטיח!"... אמר לו הרבי: "אם אמרתי שהוא לא ילך לצבא - הוא לא ילך". **כשחזר האבא לביתו, ראה שם להפתעתו את בנו. התברר, שאותו שליח טעה והבחור שנקלח היה עם שם דומה לשם של בנו.**

חסיד אחד הגיע אל רבינו לבקש את ברכתו, שיפטרוהו מחובת השירות בצבא. עמד הרבי, **תפס אותו בגבו בחוזקה** ואמר לו: "אל דאגה, הם ישחררו אותך!". כשהתייצב לבדיקה אצל הרופא, קם הרופא ותפסו בגבו באותו מקום שרבינו תפס אותו, **ואמר לו, שאינו מוכשר לכלום ושלח אותו לביתו, ויהי לפלא.**

ויפר ר' משה ברוינפלד המתגורר בניו-יורק, עסקן ציבורי נודע, שקצת לפני חיסולו של הגטו, הוא פנה אל רבינו ושאל אותו: "רבי, מה יהיה? הרי הרבי רואה שהגטו עומד לפני חיסול"... אמר לו הרבי: "**אתה ואחריך ליבוש, תשארו בחיים. אכן, תעברו זמנים קשים, תתגלגלו ממחנה עבודה למשנהו, אך בסוף תעברו את זה בחיים**". ואכן, הרבי, שכל ימיו הבטחותיו היו מתקיימות, פעל גם כאן, "ואני ואחי ליבוש שרדנו את השואה בניסי ניסים".

ויפירה נכדתו של רבינו, מרת פרייטר (בת הגה"צ רבי יעקב צבי הלברשטאם הי"ד אבד"ק סוכא, בן רבינו): "לסבא היו שני משמשים בקודש. אחד היה הרה"ח ר' טוביה ליכטיג הי"ד, והשני, הרה"ח ר' חיים ברוינפלד ז"ל הי"ד, אביו של הרה"ח ר' מיכאל בראון-ברוינפלד. ב-כ"א סיוון אירע האסון בבית משפחת ברוינפלד, במזריטש הרחוקה.

סבא ישב על יד השולחן בגטו באכניא, ופתאום התחיל להכות על השולחן שוב ושוב, ואמר: "אוי וי... חיים שלי הוא כבר לא כאן". זמן מה לאחר מכן, הופיע ר' מיכאל בראון-ברוינפלד, כילד, עם אחיו ואחיותיו, בלי האבא והאמא. התברר כי **ביום שהרבי קונן על יד ימינו ר' חיים, אכן נפטר זה לבית עולמו ממחלת הטיפוס**.

רבינו התגורר תקופה קצרה בעיר סאטמאר. סיפר האדמו"ר מסטראפקאב צוק"ל, שכאשר היה שם אירע פעם שבעל האכסניה, שאירח את רבינו ר' זושא גרינפלד, חלם שה'דברי חיים' מצאנז זיע"א - אבי רבינו, **עומד עליו וצועק שיקום ויוציא את בנו מידיו של גוי ערל**. בהתחלה לא שת ליבו לחלום, אך כאשר המחזה חזר ונשנה, הרגיש שה'דברי חיים' מנערו בידיו ומצווה עליו לקום ולהציל את בנו.

ר' זושא קם מיד, וכשיצא מהבית ראה דין ודברים בענייני ממון בין רבינו לבין הגוי בעל העגלה שהוביל אותו. במהלך הוויכוח הרים הגוי גרזן על ראשו של רבינו ורצה להנחיתו עליו, ולא הירפה, עד שבעל האכסניה שילם לו את מלוא הסכום שדרש. כשסיפר בעל האכסניה לצדיק שאביו הקדוש נראה אליו בחלום וציווה עליו להציל אותו, צעק רבינו בהתרגשות: "**אוי לי, הרי הטרחתי את אבי הקדוש לבוא מן העולם העליון...**". **מיד לקח ספר תהילים בידיו, ועד אור הבוקר שפך את ליבו בפרקי התהילים בהתעוררות ובכי רב (כל הכתוב לחיים).**

האדמו"ר הרב ישכר בער לייפר מנדבורנה- נולד בשנת ה'תק"נ (1790). גדל אצל סבו, האדמו"ר רבי אהרן אריה לייב שהתבטא על רבינו שהוא "בוער ככבשן לעבודת השם יתברך". הראשון במשפחת אדמו"רי פרמישלאן שכיהן את שם משפחתו 'לייפר'. ממנו ואילך נקראו כך כל צאצאיו (למעט צאצאי רבי מאיר מקרעטשניף). על פי המסורת החסידית כונה 'לייפר' על שם שנהג לרוץ ולמהר לעבודת ה' (לייפר-רץ ביידיש). את רוב חכמתו בתורה ובתורת הנסתר למד מרבי יצחק יונגרגלייב מראדוויל. ענוותן מופלא. ברח מן השררה. העדיף לשמש עוזר למלמד דרדקי עד שדודו, ר' מאיר מפרמישלאן, ב-ב' אדר א' ה'תקע"ג (1813) הכריח אותו והוא התחיל לשמש באדמו"רות. היה האדמו"ר הראשון מנדבורנה. כדרכו של רבו, האדמו"ר הרב אורי קלוגהויפט מסקטרי'סק, תפילתו היתה מלווה בשאגות אדירות ובקולות עזים שנשמעו למרחוק עד מחוץ לעיר. מדי יום ביומו, כשהיה מגיע לקריאת שמע היה נופל מתעלף מרוב דבקות וכך שכב על הארץ במשך זמן רב. מששבה אליו רוחו היה ממשיך בתפילתו. זכה לגילוי אליהו הנביא. בשנת ה'תר"ח (1848) פרצה בסביבות נדבורנה מגפת חולירע. רבינו נדבק במחלה. נפטר ב-ג' אלול ה'תר"ח (1848). חי כ-58 שנים. ציונו בנדבורנה. לאחר פטירתו המגיפה נעצרה. בנו, ר' מרדכי ור' אהרן אריה לייב, מילאו את מקומו כאדמו"רים מנדבורנה.

סבא (מצד אביו): האדמו"ר ר' אהרן אריה לייב מפרמישלאן (האדמו"ר השני בשושלת פרמישלאן. בן האדמו"ר ר' מאיר 'הגדול' מפרמישלאן. תלמיד הבעש"ט הקדוש). **אביו:** האדמו"ר ר' יצחק מקאליש (האדמו"ר השני מקאליש). **אימו:** מרת פייגא (בת ר' איתמר הכהן מצ'זיקוב). **מרבתי:** האדמו"ר רבי מאיר לייפר מפרמישלאן, האדמו"ר רבי יצחק יונגרגלייב (מייסד שושלת ראדוויל), ר' אורי קלוגהויפט מסקטרי'סק. **מתלמידי:** האדמו"רים ר' אלעזר וייסבלום מליז'נסק (בן ה'נעם אלימלך'), ה'קדושת לוי' מברדיצ'וב, ה'אוהב ישראל' מאפטא, ר' מרדכי מנשיכז, ה'עטרת צבי' מזידטשוב, ר' שלמה מדאלינא, ה'באר מים חיים', ר' צבי הזקמן מדלאטין ועוד רבים **נשותיו:** בת ר' אהרן מברוצ'וב (זיווג ראשון), מרת רחל (בת ר' אברהם בלך שו"ב בנדבורנה). **ילדיו:** ישראל (נפטר בצעירותו), האדמו"ר רבי אהרן אריה לייב (האדמו"ר מנדבורנה), האדמו"ר רבי מרדכי (האדמו"ר מנדבורנה. בהמשך כיהן בקיווישאד, חוסוט ובושטינה) ורבי יוסף מבורשה (סירב לכהן כאדמו"ר. מצאצאיו יצאה שושלת טמשוואר-אראד). **מספריו:** **ימאמר מרדכי-** נכתב על ידי בנו האדמו"ר רבי מרדכי- דברי תורתו של רבינו נמצאים בחלק 'סתרי תורה'.

בנדבורנה פשטה מגיפת החולירע. אנשים, נשים וטף חלו ונפטרו במגיפה. בכל יום התרבו מספר החולים ומספר הנפטרים. באותו הזמן עשה הרושם שאין לדבר סוף. תושבי המקום באו לרבינו. הם בכו וביקשו מהצדיק: "רבי! תבקש עלינו רחמים! עוד מעט וכולנו נחלה במחלה ונפטר מהעולם! מה יהיה עם הילדים שלנו?". הבכיות עשו רושם גדול והצדיק ציווה לרתום מרכבה ולנסוע לעיר.

האנשים חשבו כי הרבי רוצה כנראה להתבודד במעמקי היער כדי שיוכל להתחנן לפני בורא עולם שירחם על העיר. כשהמרכבה הגיעה לשם, הם נוכחו לדעת כי לא כך הם הדברים. הרבי ציווה להעמיד את המרכבה באמצע הדרך לרוחב, כדי לחסום את הדרך בפני עגלות אחרות שירצו לעבור ביער. הרבי אמר: "עוד מעט תבוא לכאן מרכבה. בתוכה יהיה איש זקן. זקנו ארוך ולבן כשלג. הוא יבקש מכם להזיז את העגלה הצידה למען יוכל להמשיך בדרכו ולנסוע הלאה. אל תשמעו לו!". הדברים היו תמוהים. אולם המשך דברי רבינו גרמו לפליאה נוספת: "גם אם אותו זקן יצעק עליכם- אל תפחדו! גם אם הוא יאיים עליכם - אל תזוזו ממקומכם!". למרות הדברים התמוהים האנשים קיימו כמובן את דברי רבינו ועמדו באמצע הדרך לרוחב. לא עבר זמן רב ומדברי רבינו לא נפל דבר. מרכבה הדורה הגיעה. בתוכה ישב איש זקן נכבד וזקנו לבן וארוך. כשראה שהם חוסמים את הדרך הוא ביקש מהם לזוז הצידה ולאפשר לו לנסוע הלאה ולהמשיך בדרכו. אולם האנשים לא שמעו לדבריו.

הזקן הוציא חרב חדה ואמר להם שאם לא ישמעו לו- הוא ידקור אותם. אבל הם לא שמעו לו ולא זזו ממקומם. כשראה כי איומיו לא הועילו, הזקן יצא ממרכבתו ופנקס גדול בידו. הוא ניגש לרבינו והראה לו את הפנקס. "מה לרבי ולאותו אדם זקן?", הנוכחים תמחו. "מה כתוב בפנקס שהוא מראה לרבינו?". האנשים לא העיזו לשאול את רבינו והביטו במעשיו. הצדיק התבונן במה שכתוב בפנקס, דפדף בדפים ולאחר מספר שניות לחש משהו באוזנו של הזקן.

לאחר מכן רבינו ציווה לרתום את המרכבה ולחזור הביתה. כשהגיעו לבית רבינו אף אחד לא העיז לשאול את הצדיק על אותו מעשה. רבינו ראה את התמיה על פני האנשים וסיפר כי אותו זקן היה מלאך המוות בכבודו ובעצמו. הוא רצה לבוא ולהמשיך במסע ההרג בעיר. מכיוון שהם חסמו את הדרך והוא לא יכל לעבור, הוא נאלץ להראות את מה שכתוב בפנקס. שם היו כתובים שמות האנשים שעוד יפטרו מהמגיפה. לדאבונו של רבינו הוא ראה כי מידת הדין עדיין מתוחה על אלפים מישראל שנגזר עליהם להסתלק במגיפה.

רבינו חיפש פיתרון כיצד יהיה ניתן לבטל את הגזירה. כשראה שאין לו עצה הוא פנה לשמיים וביקש לעשות עיסקת חליפין – הוא מוכן למסור את נפשו ובתנאי שלא יגעו בשתיים-עשרה אלף נפשות שעליהם נגזרה הגזירה. בשמיים נעתרו לבקשתו והוחלט כי במיתת רבינו תהיה כפרה על האנשים. רבינו סיים את דבריו ואמר: "אני נפרד מכם. אני הולך לבית עולמי! בכך תיעצר המגיפה!". רבינו עצם את עיניו ועלה בסערה השמימיה והמגיפה נעצרה באחת! ויהי לפלא!

הגאון הרב שרגא פיבל מנדלוביץ זצ"ל - נולד בשנת ה'תרמ"ו (1886) בעיירה הקטנה וילאג שבאימפריה האוסטרו-הונגרית בסמוך לגבול עם גליציה (פולין). כשהיה קטן לא הוציא אף מילה מפיו ולמרות הניסיונות והדרכים הרבות שניסו- לא עלה בדיהם. בגיל ארבע התחיל לדבר. המילים הראשונות שאמר היו: "תורה ציווה לנו משה...". כבר בצעירותו היה מתמיד עצום וכשרוני. בגיל תשע למד שו"ע הלכות מליחה עם נושאי הכלים. הרב המקומי פנה לאביו ואמר כי הוא לא יכול לספק מסגרת הולמת לבנו עם כישוריו הנעלים ולכן עליו למצוא מקום אחר.

כשהיה כבן 12 שנים אימו נפטרה והמשפחה עברה למזלבור. רבינו התחיל ללמוד בחדר המקומי. לאחר מספר שנים עבר ללמוד אצל הגאון רבי משה גרינוואלד. בהמשך למד מספר שנים אצל הגאון רבי שמואל רוזנברג. כשהיה כבן שבע-עשרה נסמך להוראה. למרות זאת סירב כל חייו שיפנו אליו בתואר 'רב'. בגיל 22 התחתן ועבר לעיר הומנה. במקביל ללימודיו התורניים רכש ידיעות נרחבות במחשבת ישראל בספריו של הגאון ר' שמשון רפאל הירש. ידיעות אלו עזרו לו בהמשך בשעה שמסר שיחות השקפה ומוסר.

בשנת ה'תרע"ג (1913) כשהיה בגיל 27 (שנה לפני פרוץ מלחמת העולם הראשונה) היגר לארה"ב במטרה להפיץ את הידע התורני והנחלת ערכי יהדות במקומות שבהם היה בורות. אשתו ושני בניו נותרו באירופה כיוון שרצה למצוא מקום ראוי להשתקע. גר בעיר סקרנטון שבפנסילבניה. רבינו שימש בת"ת כמלמד. רק לאחר כשבע שנים משפחתו הצליחה להגר לארה"ב. רבינו ומשפחתו עברו לוויילאמסבורג שבברוקלין, שם ניהל את ישיבת 'תורה ודעת'. רבינו כיתת את רגליו מבית לבית כדי לשכנע את יהודי תושבי המקום שישלחו את ילדיהם לישיבה. בשנת ה'תרפ"ה (1925) פתח ישיבה קטנה בשם 'מתיבתא'. בתקופה מאוחרת יותר הוסיף למסגרתה גם ישיבה גבוהה וכולל אברכים.

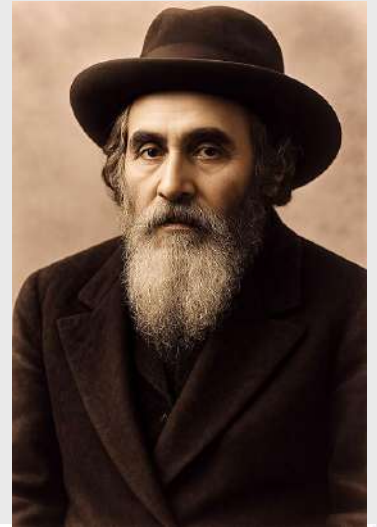
מסר בישיבה שיחות חזק והשקפה. במקביל הקים את ישיבת בית מדרש עליון במונסי. היה ממייסדי מוסדות החינוך לבנות 'בית יעקב' ברחבי ארה"ב. ייסד את מחנות הקיץ לבני ישיבה צעירים - ה'קאמפ'ס'. יסד עיתון יהודי-חרדי דאס יידישע ליכט כדי להוות תשובה כנגד העיתונים היהודים החילוניים וכדי שתהיה במה שחרדיים יוכלו להביע את דעתם.

בסוגיות העומדות על הפרק. בתקופת השואה פעל רבות בנושא הצלת יהודי אירופה. בשנותיו האחרונות ייסד את הארגון החרדי 'תורה ומסורה'. הקים ארגון בשם 'אש דת'. חלק גדול מהצלחתו של החינוך היהודי-חרדי בארצות הברית, נזקק לזכות עבודתו המאומצת. נפטר בג' אלול ה'תש"ח (1948). חי כ-62 שנים בלבד. בהתחלה נקבר בבורו-פארק ניו יורק. שנתיים לאחר מכן הועבר ונקבר בבית הקברות בחלקת 'שומרי שבת' בבני ברק. התגלה כי למרות שחלפו שנתיים ימים גופו נשאר שלם.

אביו: ר' משה (היה מפורסם במעשה החסד. הכניס אורחים ולעיתים כשלושים אנשים היו ישנים בביתו וילדיו גם היו צריכים לעיתים לתת את המיטות שלהם לאורחים). **בניו:** ר' שמואל (מנהל מתיבתא 'בית שרגא' במונסי). **חתניו:** ר' יהושע שיף (ייסד יחד עם גיסו את המתיבתא), ר' אלכסנדר סנדר לינטשנר (מייסד וראש הישיבה התיכונית קריית נוער ומייסד הכולל 'תפארת שרגא', ע"ש חותנו). **מרבתי:** הגאונים רבי משה גרינוואלד (מח"ס 'ערוגות הבושם'), רבי שמואל רוזנברג (מח"ס 'באר שמואל' והרב של אונסדורף. רבינו היה תלמידו המובהק).

בשעה שרבינו התחיל להקים עולה של תורה באמריקה בפתיחת מוסדות 'תורה ודעת' הוא קיבץ ילדים לת"ת. בסמיכותו גרה משפחה יהודית שבעברה היו יראים ושלמים, אך כאשר היגרו לאמריקה פרקו מעליהם עול תורה ומצוות ה". בין צאצאיהם היה ילד שהיה רגיל לשחק עם בני גילו שומרי תורה. רבינו חיפש הזדמנויות לדבר על לב הנער וניסה לשכנע אותו כי כדאי לו ללמוד ב'חידר' ויהיה לו טוב גם בעולם הזה וגם בעולם הבא. הדיבורים חדרו ללב הנער עד שהתרצה. הבן פנה להוריו והודיע להם כי הוא רוצה לעבור ללמוד בת"ת. ההורים ניסו למנוע את 'רוע הגזירה' והסבירו לו כי לא יצא ממנו מאומה. הילד המשיך להתווכח עם ההורים ועמד על שלו. לבסוף לא היתה ברירה להורים והסכימו לדרישתו. רבינו היה מגיע בכל חודש לבחון את התלמידים על לימודם. לאחר מכן היה נותן לכל אחד מהתלמידים סוכריה. באותם הימים (לפני כמאה שנה) הסוכריה היתה יקרת מציאות.

פעם אחת רבינו בחן את הילדים וחילק סוכריות. כשהגיע תורו של אותו הילד נגמרו כל הסוכריות. רבינו התנצל בפני הילד המאוכזב ואמר לו שיכנס מחר למשרד שלו והוא יתן לו סוכריה. למחרת הילד התבייש להיכנס למשרד וגם הרב שהיה טרוד בעסקי מוסדותיו שכח את הבטחתו לילד. הסיפור מאוד צרב לילד. לאחר כשבועיים הילד סיפר להוריו מה שקרה. הם אמרו לו: "אמרנו לך, לפני שביקשת לעבור לחידר הזהרנו אותך שלא יהיה לך שם טוב!". הילד דחה את דבריהם והמשיך ללמוד. בס"ד הוא גדל לתפארת וברבות הימים זכה להקים דורות ישרים מבורכים. כשהיה כבן חמישים ושתיים שנים הוא קיבל התקף לב חמור. מיד לקחו אותו באמבולנס לביה"ח. הרופאים בדקו את מצבו. לאחר מכן הפרופסור פנה לבנים ואמר שלצערו אין מה לעשות. התקף הלב שהאבא קיבל היה חמור ביותר. להערכתו נשארו לו שעות ספורות בטרם יפטר. לא עבר זמן רב ולתדהמת הרופאים הוא פתח את עיניו והתיישב במיטה. הרב סיפר לבנו שעמד ליד מיטתו כי זה עתה התגלה אליו הגה"צ ר' שרגא פיבל מנדלוביץ ואמר לו כי קיבל רשות מבית-דין של מעלה לפרוע את החוב של אותה סוכריה. איזה ערך יש לסוכריה לאיש מבוגר בן חמישים ושתיים? הוא מחזיר לו חמש עשרה שנות חיים. האיש חי עוד חמש עשרה שנים בדיוק בטרם התבקש לבית-עולמו. (מעובד מתוך 'באר הפרשה')

הרב מאיר שמחה הכהן מדוינסק זצ"ל - נולד בשנת ה'תר"י (1850) בעיר בלטירמנץ באזור וילנה בליטא לאחר ברכת הגאון ר' מאיר מטיקטין (הרב התארח בבית אביו שסיפק את כל מחסורו ובגין זאת בירך את אביו בברכה שישיר את עיני ישראל בתורה ולכן נקרא מאיר). כבר מצעירותו התפרסם כגאון ובעל זיכרון נדיר. אחר חתונתו ישב בביאליסטוק אצל חמיו. אשתו פרנסה אותו במסחר והוא ישב ועסק בתורה. לימים העיד גיסו, הגאון ר' שמואל ליפשיץ, כי רבינו למד 18 שעות ביממה וכי לילות שלמים למד בעמידה בעזרת הנשים של בית המדרש 'גמילות חסדים' ותלמודו בידו.

בשנת ה'תרמ"ח (1888) נתמנה לרב בדוינסק לאחר פטירת רב העיר הגאון ר' ראובן הלוי לוין (בעל 'ראש לאובני'). כארבעים שנה שימש בתפקיד זה. חי בדוחק ולא רצה ליהנות מאחרים. פעם החליטו ראשי הקהילה להוסיף על משכורתו, והוא התנגד באומרו שבמשכורתו הקבועה יש לו די מחסורו, וסירב לקבל שום הוספה. באחד מימי 'מהפכת אוקטובר' הובל לכלא ומיד נאספו אלפי חתימות של יהודים וגויים אשר ערבו על יושרו ואיימו כי מאסרו יגרום לתסיסה ובאותו יום שוחרר.

גאון בנגלה ובנסתר. נודע בבקיאותו הרבה בספרי התלמוד ונשאי כליהם, ראשונים עד ה'נודע ביהודה', ספר הזוהר, ספר היצירה ועוד. נח לבריות. קירב רחוקים. שקידתו הייתה עצומה, בלילות החורף הארוכים למד כל הלילה בעמידה על רגליו ועסק בתורה במשך 18 שעות ביממה. לא הסכים לקבל תרומות או מתנות ולאילו שלחצו להעניק לו 'פדיון נפש' הורה לחלק את הכסף בשמו לצדקה. **בעל רוח-הקודש.** בשנת ה'תרפ"ו לאחר פטירת אשתו, רבינו התכופף כלפי ארונו ואמר: "חיה חיה, אל תדאגי, עוד בשנה זו אבוא אליך". ואמנם באותה שנה התבקש לבית-עולמו. נפטר בליל שבת, ד' אלול ה'תרפ"ו (1926). חי כ-76 שנים.

אביו: ר' שמשון קלונימוס קלמן הכהן (למדן גדול ומרביץ תורה, בעל צדקה ומכניס אורחים). **סבא (מצד האב):** הגאון המפורסם ר' חנניה כהן **אמו:** מרת אסתר. **אשתו:** מרת חיה (בת ר' צבי פלטיאל מקובסקי זצ"ל מביאליסטוק- נישא עימה בהיותו כבן 16 שנים). **מרבתי:** ר' משה דנישבסקי. **חברותא:** ר' יוסף זונדל הוטנר, ר' יום טוב ליפמן הלפרין, ר' יצחק ליב גרוסברג (מחבר "שי למורא" על מסכת בכורות). **מתלמידי:** ר' שפטיה (שעפטיל) הלוי סגל, ר' לוי פאלאצק, ר' חיים זאב חאראש. **חתנו:** ר' אברהם לופטביר (בעל 'זרע אברהם'. זמן קצר אחרי הנישואים חלתה הבת במחלה חשוכת מרפא ונפטרה, אף חתנו נפטר בדמי ימיו). **מספריו:** **יאור שמחה** - על הרמב"ם **ימשך חכמה** - חידושים על התורה, תלמוד בבלי וירושלמי (משך ר"ת מאיר שמחה כהן) **יקונטרס זיקה** - עניין הזיקה ביבום.

שני בחורים מהעיר דווינסק, הגיעו לרבינו, כששתי בעיות מציקות להם: השניים היו אמורים להתייצב בזמן הקרוב לגיוס בעיירה "עזרינע" הסמוכה לדווינסק, וביקשו להשתחרר מהשירות. כמו כן היה בדעתם להגר לארה"ב, ובאו לשאול בעצתו. לאחר שסיפרו את מבוקשם, ענה להם בתחילת דבריו, על שאלתם השנייה: **"עתידיה תורה שתתאכסן גם בעולם החדש"**. ובאשר להתייצבותם לצבא, ייעץ להם כך: אחד מהבחורים היה בעל קומה רגילה, ואילו השני היה גבה קומה. **לבעל המידה הבינונית הציע לשחד את המודד בחמישה רובלים.** ולשני אמר, **שאין לו מה לדאוג, כי גם הוא כבר ישוחרר בחינם.** השניים עזבו את ביתו של רבי מאיר שמחה כשהם שמחים ומעודדים. יום קודם להתייצבותם, נסעו הבחורים ל"עזרינע", ושכרו שם בית ללון. באמצע הלילה נשמעו נקישות על דלת אותו הבית. כשנפתחה הדלת, הופיעו בפתח, שני נכרים, שבקשו אף הם מקום ללון. בראותם את שני הבחורים היהודים, פתחו האורחים בשיחה עמהם, וביקשו לדעת, מה מעשיהם במקום. סיפרו להם השניים, כי למחר הם עומדים להתייצב למבחני הצבא. אמרו להם שני האורחים: 'אנחנו חברי הוועדה הבוחנת, ואחד מאתנו הוא 'המודד'. הצעירים ראו בזה השגחה פרטית, ואמונתם התחזקה שעצתו וברכתו של רבינו, אכן תתקיים בהם. למחרת, עם בוקר, טרם צאתם מהמלון, נתן הבחור בעל הקומה הבינונית חמישה רובלים לידי ה"מודד". כשהגיעו השניים ללשכת הגיוס, העמיד ה"מודד" את הבחור תחת מוט המדידה, וקרא: **"הוא אינו במידה, קומתו למטה מהנורמה!"** והבחור שוחרר. אחר כך העמיד ה"מודד", את הצעיר השני למדידה, וקבע, כי **קומתו גבוהה מהמקובל בצבא... וגם הוא שוחרר.**

מימי ילדותו כבר התפרסם לעילוי מופלא ושקדן עצום. הגאון רבי יוסל'ה חריף, שהיה רב העיר בלטירמנץ, סיפר שכאשר רבי מאיר שמחה היה נער צעיר עלה פעם לאחר ערבית לאצטבא של בית הכנסת, לעיין באיזה ספר, שהיה למעלה, ועמד רגל אחת על הסולם והשני על האצטבא, ועמד וקרא בספר, הציבור לא הבחין בו שהוא שקוע בפינת היכל בית-הכנסת, ולאחר שלמדו את השיעורים הקבועים, קרוב לחצות הלילה, סגרו את בית-הכנסת.

כשחזרו באשמורת הבוקר לומר תהילים ואח"כ למדו עוד 'חברת ש"ס' דף גמרא ו"חברה משניות' את פרק המשנה, ואח"כ התפללו, והאור החל בוקע, אז הבחינו בדמותו על האצטבא, ובהלו וקראו לו בקול: 'מאיר שמחה' לה רד! הוא לתומו חשב, שהשמש רוצה עכשיו לנעול את בית-הכנסת לאחר השיעורים, בראשית הלילה, וענה בקול: 'אני תיכף יורד, תמתין רגע ואל תסגורי! כלומר: הוא למד כל הלילה בהתעמקות והתבוננות כזאת, שלא הרגיש כלל שעבר כל הלילה!

המקובל האדמו"ר הרב אברהם חיים ראטה (רוט) זצ"ל - נולד בי"ד באדר א' ה'תרפ"ד (1924) בברגסז (אוקראינה) לאחר ברכתו של הרה"ק ר' צבי אלימלך מבלאז'וב. בשנת ה'תרפ"ה (1925) עלתה משפחתו לארץ ישראל ואביו ייסד בית מדרש בשכונת מאה שערים בירושלים. מילדותו ניכרו בו גיוני קדושה מיוחדים וחריפותו והתמדתו היו לשם דבר. בשנת ה'תרפ"ט חזרו לחו"ל ובשנת ה'ת"ש בתחילת מלחמת העולם השנייה עלו לארץ עם האוניה האחרונה שנסעה לארץ ישראל. לאחר פטירת אביו ב-ו' בניסן ה'תש"ז (1947). חלק מחסידיו פנו לגיסו, ר' אברהם יצחק קאהן (שהקים את חסידות 'תולדות אהרן' ע"ש אביו, ר' אהרן ראטה) וחלקם פנו לרבינו וביקשו ממנו לשמש כאדמו"ר והוא נענה.

עוד בצעירותו זכה להערצה מגדולי ישראל, ה'בבא סאלי' זיע"א היה קם לכבודו ומכריז שקבלתו היא כקבלת פני משיח, ואף ביקשו שיאמר אחריו קדיש. נודע כתלמיד חכם ירא שמיים ובעל תפילה. זך המידות, **בקי בכל מכמני התורה ומקובל גדול**. ענוותן מופלא והסתיר את מדרגתו. **פעם בשנה סיים את הש"ס, בכל שנה וחצי סיים את ד' חלקי שו"ע עם נושאי כליו, בנוסף לסדריו בזוהר, בקבלה ובספרי יראה וחסידות**. העיד הרה"ג ר' גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א כי רוח-הקודש הייתה מדברת מתוך גרונו הטהור, וכמה פעמים באמצע אמירת דברי תורה היה מבאר דברי קבלה, ובאמצע הפסיק ועבר לדבר ד"ת אחרים באומרו כי עד כאן מרשים לו לגלות מן השמיים בעניין זה.

הכרת הטוב של רבינו הייתה מופלאה. בשנת ה'תשל"ו (1976) עבר לבני ברק, שם התגורר במשך רוב ימות השנה ובה הקים בית מדרש וישיבה. בשנת ה'תשע"ב עבר התקף לב ולאחר כשלושה חודשים התבקש לבית-עולמו. נפטר ב-ה אלול ה'תשע"ב (2012). שימש באדמו"רות כ-66 שנים ובמשך זמן זה העמיד אלפי תלמידים. חי כ-88 שנים. ציונו בהר-הזיתים בירושלים. לאחר פטירתו כונה ה'חוקי חיים'.

אביו: האדמו"ר ר' אהרן (מייסד חבורת 'שומר אמונים' שממנה צמחו החסידויות 'שומרי אמונים', 'תולדות אהרן'- על שמו, 'תולדות אברהם יצחק' ועוד. בחצרות אלו מכונה ה'אדמו"ר הזקן').
אימו: מרת סימא. **אישתו:** מרת בתיה חיה (בת האדמו"ר רבי מרדכי גולדמן מזוויילה).
מרבתי: האדמו"רים- אביו, ר' אהרן ראטה, ור' אהרן רוקח מבעלזא. **מתלמידיו:** הגאון החסיד רבי אלחנן יעקב דוד הכהן רבינוביץ, בנו, הרה"ג ר' גמליאל הכהן רבינוביץ, הגה"ח ר' ישראל לרר, הגה"ח ר' יהושע מאיר אברם, הגה"ח ר' אלעזר חנון ובניו, הגה"ח ר' יצחק צבי משה מוזס, הגה"ח ר' משה אברם, הגה"ח ר' יהושע בינעט ועוד רבים.

ילדיו: האדמו"ר רבי רפאל אהרן (בני ברק), האדמו"ר רבי גדליה משה (אשדוד), האדמו"ר רבי שלמה (ירושלים), האדמו"ר רבי יעקב יצחק (קריית גת). **בנותיו:** הרבנית דינה (נישאה לאדמו"ר רבי יצחק יעקב ברכה), הרבנית דבורה (נישאה לאדמו"ר רבי דוד צבי שלמה הורנצ'יק מרדושיץ זצ"ל), הרבנית יענטה (נישאה לאדמו"ר רבי אורי גלדצה"ל מסאמבור), הרבנית רייזל (נישאה לאדמו"ר רבי ישראל שטרן זצ"ל מנישכזי-אשדוד), הרבנית ברכה, הרבנית דבורה (נישאה לאדמו"ר רבי יצחק אהרן קארף מזוויילה מז'בוז'), הרבנית שרה. **מספרי:** **יחוקי חיים-** על התורה **יאמרי קודש-** על התורה (חמישה כרכים) **יעולת שבת-** מדברי תורתו **היליכות קודש-** על שבת ומועדי השנה **ישביבי חוקי חיים-** על התורה **יאברהם בעודנו חי**.

סיפר תלמידו הגאון החסיד רבי אלחנן יעקב דוד הכהן רבינוביץ שליט"א באחת השנים שנסע רבינו לתפרח, עדיין הייתי בחור צעיר לימים ועוד לא זכיתי לשמש בקודש פנימה. הרבי הורה שבשבתות יצטרף אליו מניין מצומצם בלבד של אברכים (ולא בחורים). וכך היה. אולם, חלפו כמה וכמה שבתות, ונפשי צמאה להסתופף בשבת בצל קודשו. בליבי גמלה החלטה נחושה, כי יהיה מה שיהיה, אני נוסע.

אחד המשמשים שאירגן את הנסיעה, הואיל להכניס אותי במניין הנוסעים. הרכב יצא לדרכו, והנהג הציע שהפעם יסע דרך חברון (בשונה מהדרך הרגילה). היה זה קודם עידן הפלאפונים, ומיותר לציין שמלבד הנוסעים ברכב לא ידע אף אחד שמסלול הנסיעה שונה. בדרך אירעה תקלה, וכשהיינו בחברון הנהג איבד את דרכו. לאחר זמן מצא את הדרך הנכונה, והגענו לחיים ולשלום לתפרח. והרי זה פלא, כשעברנו ליד הדירה של רבינו, יצא לקראתנו המשב"ק הרה"ח ר' דוד בינט שליט"א ופנה ואמר: **"נסעתם דרך חברון"**. היינו אחוזי השתוממות, מניין נודע לו זאת? השיב ואמר ר' דוד: **"הרבי אמר לי לפני שעה קלה שמודאג מאוד, מכיוון שנסעתם דרך חברון"**...

בשנת ה'תשס"ה, כשבע שנים לפני פטירתו של רבינו, חלה יהודי מארה"ב בשם ר' חיים ליכטשיין ל"ע במחלה קשה. ביקש היהודי ברכה וישועה אצל רבינו, שענה לו והורה לו להגיע לחתונת אחד מצאצאיו ויהיה נוכח שם בשעת המצווה טאנץ' ובעז"ה תעלה לו ארוכה. לאחר כחצי שנה התקיימה שמחה בבית רבינו, ורבינו אמר לנכדו ראש הישיבה להודיע לר' חיים שבימים י' אלול תתקיים שמחת הנישואין. ר' חיים חפץ להשתתף בשמחה אולם רופאיו לא אפשרו לו לצאת ולנסוע לחתונה באומרם כי אין לו סיכוי לחיות יותר מכמה שבועות. כשמע זאת רבינו, ביקש להשיב כי כדאי לו להשתתף. ואכן בא החולה לחתונה, וזכה עוד לפני החופה להתברך על ידי רבינו.

עם תום ימי השבע ברכות בא מרן ראש הישיבה בברית האירוסין והיהודי מארה"ב התקשר לרבינו כדי לברכו ברכת 'מזל טוב'. ענה לו רבינו: **"לחתונה הזאת כבר תבוא בריא ושלם"**. ואכן כך היה. כעבור מספר חודשים הגיע היהודי כשהוא מהלך כאחד האדם. כאשר ניגש לקבל יין מרבינו בסעודת החתונה, אמר לו הצדיק: **"דע לך כי אני נושא אותך על כתפי"**. בעת אשר הוטמן גופו הטהור של רבינו, ביום הסתלקותו, בעת סתימת הגולל, השיב ר' חיים את נשמתו לבוראו. אכן, רבינו נשא אותו על כתפיו כל עוד חי בעלמא הדין.

בשנת ה'תשל"ט היה רבינו בשוויץ ובמוצש"ק בסעודת מלווה מלכה דיבר הרבה בשבחו של האדמו"ר מסאטמר עד עלות השחר ובירך ברכת המזון והיה זה פלא אולם לאחר ברכת המזון התקבלה הידיעה שהאדמו"ר מסאטמר נסתלק מן העולם ואז הבינו את דברי רבינו. תודתנו נתונה לגה"צ הרב גמליאל רבינוביץ שליט"א (מח"ס 'גם אני אודך') על לנו לעזר רב בהכנת המאמר הנפלא על הצדיק.

הצדיק רבי משה אהרן פינטו זצ"ל: נולד בעיר מוגאדור שבמרוקו, ביום הושענא רבא. צדיק קדוש והטהור. עובד את השי"ת ומתחבד עם קונו. מלומד בניסים ונפלאות, מזכה הרבים. כבר בהיותו נער צעיר לימים ניכרה בו אחת המידות האציליות ביותר – מידת הענווה. התפרסם במיוחד בזכות עבודת ה' התמימה שלו, ובעובדה המפליאה, כי **בטרם מלאו לו 20 שנים, קיבל על עצמו הסתגרות בחדר אחד למשך ארבעים שנה!** במצוות אביו (כאשר עזב אביו הקדוש את העיר מוגאדור לקזבלנקה- ציווהו לפרוש מענייני העולם הזה).

במהלך עשרות השנים הללו, הוא עסק בתורה בהתמדה בלתי נתפסת בשכל האנושי, שם בין ארבע כתלי החדר הקט הוא התעלה במעלות הקדושה והטהרה ללא קשר עם העולם החיצון, ללא כניעה לצרכי הגוף והחומר הגשמי, כל מאווייו ורצונותיו היו אך ורק קודש לעבודת ה' יתברך. כתוצאה מהתעניות הרבות והסיגופים הרבים, הייתה בריאותו רופפת, והוא סבל הרבה מכאובים וייסורים, אך כל זאת הוא קיבל בשמחה, והיה אומר, שייסורים אלו יהיו לרפואת וישועת עם ישראל.

הוא מאוד דאג וכאב את כאבו של הזולת, ביתו היה פתוח לרווחה לכל מר נפש, אשר בא להשיח את צרותיו, והוא היה מאזין להם במאור פנים ומברכם. **רבים נושעו מברכותיו.** בביתו הצנוע קיבל את כל מי שהיה פונה אליו לעזרה, ולא מנע מאף אחד להיכנס לביתו, הן איש והן אשה. ארבע שנים לפני פטירתו של הצדיק, **הפקיד אצל מר אמיל דבדה מאשדוד מכתב חתום וסגור.** לאחר פטירתו של הצדיק, כאשר פתחו את המכתב נמצא כתוב בו: **"ונראה לי עת פקידה ביום ה' באלול תשמ"ה"**. (וכשם שחזה כך היה, הרב נפטר בתאריך שנקב בו). במכתב זה גם ציווה לקבור אותו באשדוד, ונתן הוראות מדויקות מה לעשות.

אביו: הגה"צ ר' חיים הקטן. **ילדיו:** ר' דוד חנניה, ר' חיים, ר' אברהם, ר' דניאל, ר' יעקב. **אשתו:** הרבנית מזל.

הדבר היה בימי חול המועד, כאשר ידיעה נוראה התפרסמה בתפוצות ישראל. **אדם עשיר עמד להקציב סכום גדול של כסף למחבלים לכל הורג נפש מישראל, בתוספת פרס גדול.** מששמע על כך הצדיק רבי משה אהרן זיע"א, חרה לו מאד מהידיעה הנפשעת, כי דם יהודי יהיה הפקר בידי שכירי חרב. כל אותם הימים היה שרוי בביתו בתענית. באותם ימים היה הרב יושב, כשכל כולו מכווץ ורועד, שקוע עמוק במחשבותיו ומזיע מאד. לפתע התעורר הרב ממצבו זה, קפץ ממקומו ואמר: **'הא רצון שיאבדו כל אויביך ה'.**

לאחר מספר שעות פורסם בכל העולם, כי אותו אדם מת בתאונת דרכים. או אז הובנו הדברים לאשורם, והכל ידעו, כי רבי משה אהרן זיע"א פעל גדולות ונצורות להציל את עם ישראל מהרבה גזירות רעות. אלא שאותו מעשה נשכח לאחר מכן, כיוון שזו הייתה דרכו של הצדיק רבי משה אהרן.

תמיד הוא התפלל לקדוש ברוך הוא, שכל אותם מעשי ניסים אשר נעשים בישראל בסיבתו - יישכחו ולא יעשו רושם באנשים, ואמנם המעשה נשכח, אך ידוע ומפורסם הדבר, כי כל זאת הייתה מאת הצדיק להגן על כל עם ישראל.

שעת צהריים, בביתו של רבנו זצוק"ל שיגרה של יום רגיל, הרבנית נכנסת אל חדרו של רבינו ואומרת לו: **"סלח לי, בעלי היקר, כי מפריעה אני לך בענייני חולין. אולם כבר ידוע, שאם אין קמח אין תורה. זקוקה אני לשמן וסוכר עבור ארוחת הצהריים, שזמנה משמש ובא, אודה לך, אם תוכל לדאוג לך, שהמוצרים יגיעו אלי בדקות הקרובות"** - "בשמחה רבה", ענה לה הרב והוסיף, "בעזרת ה' תוך זמן קצר יגיעו המצרכים אל ביתנו".

הרבנית הודתה לבעלה, ויצאה מן החדר. רבנו נפנה אל אחד ממקורביו, שבא מעיר אחרת, וישב באותה שעה לפניו וביקש ממנו: **"קח בבקשה את האופניים, וגש אל מרכז ב' לחנות המכולת של ידידנו ר' שלמה וייצמן (ז"ל).** בהגיעך אליו, בקש ממנו, כי יואיל לתת בעבור הרבנית שמן וסוכר, והבא אותם אל הבית". האיש, ששמח לגרום ולו טובה קטנה לרב, התארגן חיש לדרך, לפני שיצא לדרך פנה אל הרב ושאל: **"וכיצד אדע מיהו ר' שלמה וייצמן? ואיך אמצא את מרכז ב'? והלא אינני תושב העיר ומתמצא במשעוליה?"** - רבנו זצוק"ל השיבו, **"קח את האופניים וסע לדרך לכהן שישאו אותך רגליך. באותו רגע שתראה, כי ארע תקר באחד מגלגלי האופניים דע לך, כי זהו מקום חנותו של ידידנו ר' שלמה וייצמן"**.

האיש שהיה חדור באמונת חכמים, מיהר אל האופניים והחל לדווש את דרכו. לאחר כמה דקות של נסיעה אל הלא נודע, **בוט! פנצ'ר אירע בגלגל האופניים.** האיש עצר, ועל המדרכה לידו הוא רואה חנות מכולת, שבפתחה עומד אדם. **"האתה זה ר' שלמה וייצמן?"** שאלו האיש. "אכן כן". ענה לו ר' שלמה וייצמן ושאלו, "מה הביאך אליי?", האיש שח לו את כל סיפור המעשה ואת דבר השליחות, שהטיל עליו הרב. ר' שלמה וייצמן מיהר חיש לסייע לאדם, לתקן את התקר בגלגל, ואף הוסיף לו את המצרכים, אשר ביקש רבינו להביא אל הבית. לאחר כל זאת עשה האיש את דרכו חזרה אל בית הרב, **כאשר כל כולו חרדת קודש מפניו של הרב הקדוש, אשר משדד למענו את מערכות הטבע בהבל פיו.**

בוקר יום הכיפורים ה'תשל"ד. עם ישראל עדיין לא יודע, כי בעוד שעות אחדות עומדת לפרוץ מלחמה נוראה בין ישראל לצבאות ערב, אשר תגבה מחיר כבד של הרוגים ופצועים. רבינו פוסע יחד עם בנו הרב חיים שליט"א, לבית הכנסת באשדוד. בדרכו אל בית מקדש מעט שואל לפתע הצדיק את בנו: **"האם יש מקלט בסביבה?"** הרב חיים, תמה מעצם השאלה, משיב: "כן, יש".

אבל בד בבד עם זאת שואל הבן את אביו הצדיק: **"מדוע אתה מתעניין כעת לדעת אם יש כאן מקלט?"** - "דע לך בני" - משיב לו האב - **"כי היום תופר קדושתו של יום הכיפורים. קול אזעקה יישמע בעיר ובכל הארץ, ואנשים יחרדו וירוצו למקלטים. משום כן התעניינתי במיקום המקלט"**.

הרב אף הוסיף: **"המלחמה אמנם תהיה קשה, אבל בזכות היום הקדוש, ובזכות צערם ותפילתם של המוני בית ישראל, יושיע ה' אלוקים את עמו ישראל, שיתגבר על אויביו וינצח אותם"**. שעות אחדות לאחר מכן, בשעה 13.50 בצהריים, פילחה האזעקה את הדממה, והמוני בית ישראל נחפזו אל המקלטים - החלה מלחמת יום הכיפורים.

היה זה בעיצומו של חג השבועות בשנת תשמ"א. כמנהג הנהוג בכל חג שבועות, עמדו המתפללים בבית הכנסת של רבי משה אהרן זיע"א ליד ארון הקודש, וקראו את ה"כתובה" - בין ישראל לאבינו שבשמים. לפתע, קטע שאון של מטוסי קרב של חיל האוויר הישראלי את אווירת החג וניגון המתפללים. המטוסים חגו מעל אשדוד והתרחקו דרומה.

הרים הרב את ידיו השמימה, וקרא בהתלהבות: **"צאתכם לשלום ובואכם לשלום, ולא תבוא שום תקלה על ידיכם כלפי אדם וכלפי שמים. למרות שהייתם יכולים לבצע את משימתכם גם ביום חול, ולאו דווקא בחג מתן תורה, הנכם מקיימים כעת את המצווה: 'כל המציל נפש אחת מישראל, כאילו קיים עולם מלא'. מי יודע כמה נפשות רבות אתם מצילים בפעולתכם"**.

הקהל התפלא, ולא הבין אל מה ירמזו דברי הרב, ומה הוא רעש המטוסים. ואולם, במוצאי החג התבררו הדברים לאשורם. היה זה לאחר שפורסם בישראל, כי מטוסי חיל האוויר הישראלי הפציצו בהצלחה בסייעתא דשמיא את הכור הגרעיני בעיראק, ושבנו בשלום לבסיסם, מהפעולה הנועזת והמסוכנת.

עשר שנים לאחר מכן, נודעו גם דבריו האחרונים של הרב, שאמר: **"מי יודע כמה נפשות רבות אתם מצילים בפעולתכם"**. היה זה בשנת תשנ"א, בחודש שבט, אז פרצה מלחמת המפרץ, והרודן העיראקי הפציץ את ישראל בטילי סקאד. בשעה זו זכתה אותה פעולה של שבועות תשמ"א להערכה מחדש.

הכל הכירו בחשיבותה, גם אלו שבשעתו מתחו עליה ביקורת. שכן, לולא זאת מי יודע מה היה עלול לעשות אותו רודן לישראל, באם הכור היה עומד על תילו. ואכן בפעולתם הצילו מטוסי חיל האוויר נפשות רבות מישראל. וכמובן הכל בזכות היום הקדוש שהוא יום זמן מתן תורתנו הקדושה, ובזכות תפילותיהם של כל הצדיקים.

כאשר הרב היה בלוס-אנג'לס, התארח הרב אצל משפחת אפללו. ראש המשפחה, שהכיר את רבינו עוד ממרוקו, חרד לכבודו ואירחו כיד המלך, כמתבקש. במשך ימים היה ספון רבנו בבית, כאשר יצא רק למספר ביקורים ולבית הכנסת. בני המשפחה נהגו להיכנס לעיתים מזומנות כדי לשאלו בענייני השעה או בשביל לזכות בראיית זיו אורו.

באחד הלילות, הפנה רבינו בקשה חריגה לבני המשפחה. "אבקש מכם", אמר, **"לבלי יכנס איש הלילה לחדר השינה שלי"**. בני המשפחה נענו כמובן בחיוב למרות הפליאה העצומה, שהייתה להם. באמצע הלילה, אחד הילדים הקטנים מבני עבר ליד חדרו של רבנו, לפתע רואה הוא, כי מהדלת יוצא שביב של אור חזק ובוהק, כמהופנט התקרב הוא יותר ויותר אל פתח הדלת.

שביב האור שראה, השכיח מהילד את אזהרתו החמורה של הרב לבני הבית והוא התפתה לפתוח את הדלת ולהיכנס אליה. הילד פתח את הדלת, ולפתע שוד ושבר! **האור החזק שבקע כמכת סנוורים הכה בעיניו של הילד והוא איבד את ראייתו.** כסומא באפילה גישש את הדרך לחדרם של הוריו, שפרצו בבכי. אולם, לנוכח האזהרה החמורה, שהשמיע להם הרב פחדו להיכנס אל חדרו, וכך העבירו הם את הזמן עד עלות הבוקר.

מיד כשהפציע השחר, ניגש הרב שכל רז לא אניס ליה, אל חדרו של הילד ואמר לו: **"מדוע נכנסת אל חדרי הלילה, ואנוכי ציוותי אותך שלא להיכנס אל החדר? עתה דע לך, כי רק בגלל הכרת הטוב, אשר אני רוחש להוריך, שאירחו אותי ואת הרבנית בצל קורתם, אחרוג ממנהגי ואעתיר בערך עד שתבריא"**. הרב נכנס לחדרו וסגר הדלת בעדו, בתוך החדר פעל מה שפעל - ומקץ זמן קצר הידפקו בני הבית על דלתו תוך שהם קוראים, **"הילד רואה!!! הילד רואה!!!"**.

רבים הנושעים בזכות הצדיק גם לאחר פטירתו, ועל כך יעיד הסיפור המופלא הבא: "מה אירע?", חשב לעצמו ר' יעקב כשצלצל הטלפון. על הקו היה הרווי סמדר'ה מצרפת. הוא סיפר: "בני דן, חלה באופן פתאומי. איננו יודעים, מה יש לו. לפני מספר ימים רגלו החלה לכאוב בצורה חזקה. הלכנו לכל הרופאים המומחים בתחום, ואף אחד מהם לא הצליח למצוא מזור למחלתו. לא זו בלבד, אלא שגם לעלות על שורש הבעיה עד עכשיו לא השכילו. רק עכשיו אמר לנו, אחד הפרופסורים הגדולים בצרפת, שהילד ביקר במרפאתו, כי הוא חושש, ששורש מחלתו הוא במוח". הרב הרגיע אותו ואמר, כי ישים את מבטחו בהקב"ה והוסיף: **"בעזרת ה' אעתיר בתפילה מידי יום"**.

לבני המשפחה היתה בקשה נוספת: "כבוד הרב, עשה עימנו חסד, וילך כבודו להרעיש עולמות במקום מנוחתו של אביך הגדול, אולי בזכותו יחוס הקב"ה ויציל את רגלו של הילד לחיים טובים ולשלום". "אלך לשם" הבטיח להם הרב. ואכן מיד עם הגיעו ארצה, פנה רבי יעקב אל קברו של רבינו עם בקבוק שמן קטן. את בקבוק השמן הניח הרב על הציון למשך יממה - ובד בבד המתיק תפילה לרפואת הילד. כשסיים הרב יצא והותיר את בקבוק השמן באוהל הצדיק. למחרת, שב הרב אל ציון רבנו, לקח את בקבוק השמן ונסע ללא דיחוי לצרפת. מייד בהגיעו לפריס פנה לבית המשפחה, ובהגיעו לשם, נכנס לבית וראה את הילד דן, כשהוא צולע וצועק. מייד ציווה הרב על אימו של הילד למרוח את השמן על רגלו. **השמן נמשח על רגלו, ובאותה שנייה ממש הפסיק הילד לצלוע ואמר, "הרגל לא כואבת לי"**. ההורים ההמומים מנס גלוי, שאירע לבנם היקר, שבו אל הפרופסור הגדול, שבדק את הילד ואמר, **"אינני יודע מה עשיתם, אבל לילד אין כלום"**.

שעת צהריים, לפתע נכנס אל בית המדרש שהוקם לזכרו של ר' משה אהרן זצוק"ל אדם אשר במבט ראשון נראה היה, כי אין לו קשר למקום, שמו הוא חיים כהן ומתגורר באזור המרכז. מסתבר, כי האיש היה צריך לעבור ניתוח מסוכן בִּכְבֵּד. יומיים לפי מועד קיומו של הניתוח, החליט האיש לעלות על ציונו של אביו בבית-הקברות באזור המרכז, כדי להעביר בתפילה להצלחת הניתוח.

מכיוון והאיש היה כהן, הוא לא יכול היה להיכנס לבית העלמין. הוא החליט להתפלל בכניסה אל בית העלמין. בידיו, החזיק בנר תוך שהוא מקווה, כי מאן דהוא יזדמן לפניו ויאיל להדליק עבורו את הנר בקבר אביו. הזמן עבר, ואיש לא נקרה בדרכו של האיש, שכבר כמעט ואמר נואש. לפתע, **הוא ראה אדם זקן, שלא היה מוכר לו כלל, הזקן היה לבוש בג'לבייה לבנה, הוא ניגש אליו ואמר לו: "מה אתה עושה כאן? מה אתה צריך?"** "אני צריך, שמישהו ידליק עבורי נר בקברו של אבי" ענה האיש.

"תביא את הנר, ואדליק אותו בעבורך. שמי הוא משה פינטו, ואני הבן של ר' חיים פינטו. תלך לעשות את הניתוח, ותקום ממנו בריא ושלם". האיש לא הכיר כלל את רבני משפחת פינטו, הודה לזקן בנימוס ועזב את המקום. בסופו של אותו היום, הגיע האיש לביתו, ואישתו התעניינה באירועי היום כפי שעברו עליו. לתומו סיפר לה, על מה שעבר ועל זקן בשם 'משה פינטו' שנאות להדליק עבורו את הנר בבית העלמין. אמרה לו האישה "אינך יודע מי זה רבי משה פינטו? **הלוא הוא בנו של רבי חיים פינטו זצוק"ל. שמך הוא חיים, ואתה נקראת על שמו של רבי חיים פינטו זצוק"ל, אין זאת, אלא שרבי חיים פינטו שלח את בנו מעולם האמת עד אליך על מנת לברך אותך.**"

הלך האיש לבית הרפואה והרופאים ביצעו בו את הניתוח. הניתוח עבר בשלום כפי הבטחתו של רבינו. מיד לאחר שהחלים מהניתוח אמרו לו הרופאים: "הניתוח עבר עליך בהצלחה, ואתה חופשי ללכת". האיש נסע מיד לאשדוד לאוהל של ר' אהרן. כשראה האיש את תמונת רבינו הנמצאת באוהל, קפץ ואמר: **"זה הזקן אשר ראו עיני".** לאחר שסיים לשפוך תפילה נרגשת בציונו של רבינו, מיהר אל ה'כולל' אשר שוכן בישיבה הקדושה ממול לבית העלמין, ושח את סיפור המעשה לאברכים ששהו במקום והם שהעבירו את סיפור המעשה.

היה זה ביום רביעי. ר' יעקב נמצא בציונו של רבינו הקדוש, קורא פרקי תהילים. בעיצומם של קריאת המזמורים מתקבלת שיחת חוץ. על הקו היה ג'ו- אקים לוי, "אני מתקשר משוויץ", אמר, "אבי עובד כמנהל בנק. בבוקר עם פתיחת יום העסקים בבנקים הגיע אבי לעבודה כמידי יום, אולם הוא חש ברע. הוא ביקש מהמזכירה שתלך להביא עבורו משכך כאבים. המזכירה שבה כעבור מספר דקות כשהכדור לצד כוס מים בידה. **לתדהמתה היה אבי שרוע בעילפון מוחלט על רצפת המשרד.** היא מיהרה לחייג לשירותי החירום הרפואיים, שפינו את אבי באופן מיידי. בבית-הרפואה התברר כי אבי עבר אירוע מוחי. הרופאים טוענים, כי אין סיכוי שישרוד את האירוע הקשה".

רבי יעקב אמר לבן המודאג כי בתפילתו על ציון ר' משה אהרן פינטו **הוא בטוח כי נס גדול יתרחש, ואביו זצ"ל לא יתן שאנשי שלומו יינזקו.** "עד סוף השבוע אביך יתעורר". ביטא בנו של רבינו את ההרגשה הפנימית שלו. הבן סבר וקיבל, ונפנה אף הוא להעביר בתפילה לבורא עולם, שבזכות הצדיק המקובל ר' משה אהרן פינטו זצוק"ל יחוס וירחם על אביו. הגיע יום שישי, ומאומה לא השתנה. עדיין היה שקוע האב בתרדמת חזקה. ההבטחה והתפילה נראתה רחוקה מלהתממש. אולם, **בדיוק בשעה 16:00 זמן קצר לפני כניסת השבת, פקח האב את עיניו בפעם הראשונה מאז האירוע המוחי, שתקף אותו. אט אט התאושש מצבו והוא שב לאיתנו. לבני המשפחה לא נותר אלא להתפלל תפילה נוספת על ציונו של רבנו זצוק"ל כשהפעם הם מתפללים תפילת הודיה מעומקי הלב לבורא עולם.**

האדמו"ר הרב דוד צבי שלמה בידרמן מלעלוב זצ"ל המכונה בשם ר' דודל- נולד בעיר פשעדיבורז שבפולין ביום י"ד תשרי ה'תר"ד (1844) ונקרא שמו **דוד צבי שלמה דוד**, ע"ש סבו הרה"ק ר' דוד מלעלוב זצ"ל, **צבי**, ע"ש אבי רבו הרה"ק ר' צבי (בנו של הרה"ק ר' יעקב יצחק החוזה מלובלין זיע"א). **שלמה**, ע"ש הרה"ק ר' שלמה (אביו של הרה"ק ר' דוד מלעלוב זצ"ל).

עלה לארץ ישראל יחד עם אביו וסבו בשנת ה'תרי"א (1890). בדרכם ביקרו בחצר חסידות סדיגורא, ר' ישראל מרז'ין בראותו, קרא לעבר בן השש בהתפעלות: **'ענינים כה מאירות... עלם חמודות זה לא יחטא לעולם!'** לאחר הסתלקות אביו בשנת ה'תרמ"ג (1833) מונה לאדמו"ר והיה פעיל מאוד למען הציבור. פעל להקמת שכונת בתי וורשא בירושלים. תיקן את נוסח התפילה בחסידות לעלוב. הקים את ביה"כ של חסידות קרלין בירושלים. עמד בנשיאות כולל פולין ונמנה על מייסדי ישיבת 'חיי עולם'.

גאון בנגלה ובנסתר. נהג בפרישות יתרה. סיפורי מופת רבים נקשרו עליו. רבים פנו אליו ונושעו. מלומד בניסים. דאג לעניים ויתומים אלמנות ושבורי לב. **קהילת הספרדים רצתה להכתירו כ"חכם באשי" אך רבינו לא הסכים.** דבקו בתפילה נאמרה בכוחות עצומים עד כדי מסירות נפש. **ענוותן מופלא. בעל רוח-הקודש.** חיי עניות היו חייו. בחודש אדר ה'תרע"ח (1918) קיבל דלקת ריאות קשה ונפל למשכב.

מקורביו חרדו לשלומם, ומשהורע מצבו, פרצו בבכי מר. חשבו, כי הגיעו רגעי הפרידה. בו ברגע חלה השתפרות במצבו, ובזכות תפלת רבים החלים קמעא קמעא ושב לאיתנו, וגילה אז את אופן מקורביו ואמר, **"הגיעה כבר שעת ויהיית לא רחוק מ"שער ציון" אלא שהוסיפו לי עוד חצי שנה של חיים כדי שאספיק לעקור מכשלה מסויימת"**.

ואכן רבינו נפטר לאחר חצי שנה, כאשר אמר. שלושים וחמש שנים הנהיג את חסידיו בנאמנות. נפטר ב-ה' אלול ה'תרע"ח (1918). חי כ-74 שנים. **ברגע הפטירה כל השעונים בביתו עמדו מלכת!** ציונו בהר-הזיתים שבירושלים. לפי צוואתו המפורשת על ציונו **חקוקים שמו ותאריך פטירתו בלבד ללא כל תואר, ובנוסף ביקש, שיקיימו בו אחרי פטירתו ארבע מיתות בית-דין.** את מקומו אחריו מילא בנו הגאון ר' שמעון נתן נטע.

סבא: ר' משה מלעלוב (מצד אביו). האדמו"ר רבי אלתר אלעזר מנחם מנדל מלעלוב. **אמו:** מרת פייגא מאטיל. **אשתו:** מרת מרים (בתו של הרה"צ פינחס הלוי הורוביץ, רבה של מגרוב). **מרבתי:** ר' אהרן מקרלין. **בני:** ר' פינחס, אדמו"ר רבי שמעון נתן נטע. **בתו:** הרבנית מלכה עכסה. **אחותו:** מרת דבורה גולדה. **מתלמידיו:** הגאון הקדוש ר' ישראל יצחק הלוי רייזעמאן זיע"א (ראב"ד, חותנו של ר' הגאון ר' שלום מקאמרנא זיע"א בעל ה'מעשה שלום'), הגה"צ רבי מתתיהו דייטש. **מספריו:** ליקוטי דוד- חידושי תורה.

הגאון רבי יוסף חיים זוננפלד היה בידידות גדולה עם רבינו. קרה פעם שבתו של ר' יוסף חיים, הנשואה לחתנו רבי שמואל שינקר, שגרו בבתי מחסה ליד ביתו של רבי יוסף חיים, הקשתה ללדת והמייילדת נבהלה מאוד, **שכן היה חשש אמיתי לחיי היוולדת וחיי הילוד.** אביה, שהגיע בדחיפות, אמר: **"אין זה מקרה, שבו די לומר תהילים"**.

הוא פנה אל חתנו והוסיף: **"אני מבקש ממך ללכת מיד וללא שהיות אל רבי דוד צבי שלמה בידרמן, הרבי מלעלוב, ולבקש ממנו סגולה"**. כשמעו

ר' שמואל את דברי חותנו, ניגש במהירות ובדחיפות לרבינו וסיפר לו את השתלשלות העניינים. כאשר האדמו"ר שמע על המתרחש, השיב: **"ישנו בית-כנסת הממוקם ממש מול ביתך בבתי מחסה"**.

קח עמך חוט וקשור את קצהו האחד לידה של אשתך, ואת הקצה השני תקשור לדלתו של ארון הקודש. על אשתך למשוך אליה את החוט, ובכך תיפתח דלתו של ארון הקודש. כפי שידוע לך, פתיחת ארון הקודש היא סגולה עתיקה ללידה קלה. בעזרת ה' תזכה בקרוב לילד בריא ולאמו המאושרת. הלה קיים את דברי רבינו על אתר ואכן הישועה לא איחרה לבוא. היוולדת אך משכה את החוט- ומיד הגיעה ישועתה ללא שהיות.

פעם הגיע לרבינו יהודי וסיפר לצדיק, כי שכר דירה מאת גוי. ולמרות שיש חוזה ביניהם והוא משלם בזמן, מבקש הגוי בתואנות שונות להוציאו ולהשליכו מהדירה תוך שהוא מעליל עלילות. לקח רבי דוד כוס ושפשף את הכוס מספר פעמים ואמר ליהודי: **'כעת תוכל לשוב לביתך ללא כל חשש'**. כאשר חזר לביתו- סיפר לו בשמחה, כי לאותו גוי כבר הייתה מפלה ואין צריך לחשוש ממנו יותר.

על אמונתו במי שאמר והיה העולם הובא בספר **"זכרון לחובבים הראשונים"** מביא מעשה, שפעם אשתו ניגשה אליו ובכתה לפניו על **המצוקה הנוראה השוררת בביתם.** באותו שעה מונח היה אצלו צרור מכספי שכונת בית וורשא, והיא ביקשה ממנו ללוות סכום מסוים הנחוצות עבור הוצאות הבית.

אמר לה רבי דוד: **"הכסף הזה אינו שלי, זהו כסף קודשים ואסור לנו לנגוע בו. אבל אני מקווה לה', ואני מבטיחך בעזר הבורא, כי הנחוצ להוצאות הבית תשיגי עוד היום!"** אשתו שמעה את הדברים והחרישה, שכן ידעה כי דברי הרב לא הולכים ריקם. אחר הצהריים הלך רבינו לכותל המערבי ומצא ברחוב מטבע עשרים פרנק. כשהגיע לביתו, הפריש מסכום המציאה מעשר לעניים, ואת השאר הגיש בשמחה לאשתו להוצאות הבית.

אנו מבקשים ממי שיש לו תמונות טובות יותר של הצדיקים או של הקברים
או אם לא שמנו את תמונת הצדיק או הקבר
יש לו תמונה שהוא צילם או שקיבל ממישהו ששהוא צילם ונתן לו את זכויות יוצרים
להשתמש בה ולא הוריד אותה מאתר באינטרנט, אנא שלחו למייל
PnineZadikim@gmail.com

**למעוניינים לקבל את העלון ישירות למייל, יש לשלוח
בקשה PnineZadikim@gmail.com**

**כל החומר נלקח
מעלון 'פניני עין-חמד' משנים עברו
לקבלת עלון פניני עין-חמד,
יש לשלוח בקשה למייל:
PnineEH@gmail.com**

העלון מוקדש לרפואה והצלחת רחל ברכה בת פדילה דליה הי"ו ובני-ביתה
רפואת יהודה אריה בן רחל ברכה- רפואת הנפש ורפואת הגוף
ולהצלחת כל עם ישראל ובתוכם יוסף ליאור בן דליה אפרת ומשפחתו
והצלחה בכל העניינים, נחת יהודי מכל יוצאי חלציו וכן בחינוך הילדים